

# ІЗБІР



№1-3  
(118-120)  
січень-березень 2020

# КОМ

НЕЗАЛЕЖНА ГАЗЕТА ВИБОРЦІВ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ



В Татарбунарах узгодили проведення кампанії з оформлення нерухомості



Чисті руки  
завжди  
і всюди

20 секунд



Повноцінне  
харчування  
та сон.  
Уникайте  
перевтоми

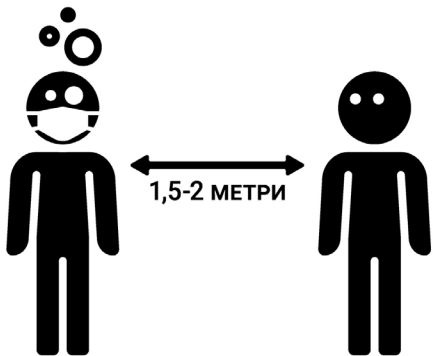


Не торкайтеся\*  
очей, носа  
та рота

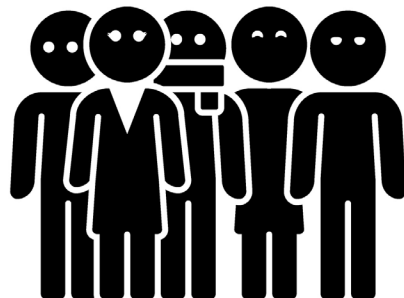
\* наскільки це можливо

Захворів?  
Сиди вдома!

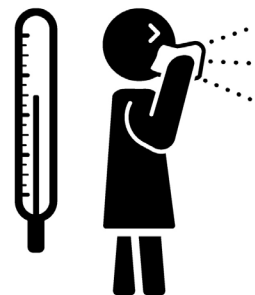
## ПРОСТІ РЕЧІ РЯТУЮТЬ ЖИТТЯ ВІД КОРОНАВІРУСУ



Тримайте дистанцію  
з хворим



Уникайте  
скупчення людей



З'явилися симптоми?  
Дзвони лікарю!



Прикривайте рот і ніс  
при кашлі або чханні

Також у номері:

МІСЦЕВІ ВИБОРИ:  
ЯК, КОГО  
І ЗА ЯКОЮ  
СИСТЕМОЮ  
БУДЕМО  
ОБИРАТИ



СПЕЦВИПУСК



атестація  
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Атестація місцевих  
депутатів С. 3

В Одесі провели другий регіональний медіафорум С. 2

# ВІД КОГО ЗАЛЕЖАТЬ ЗМІ: В ОДЕСІ ПРОВЕЛИ ДРУГИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ МЕДІАФОРУМ



Ситуацію з медіаграмотністю в Одеському регіоні, роботу ЗМІ, роль медіа-грамотності в освітньому процесі та вплив громадського сектору на покращення її рівня у суспільстві обговорили учасники II Одеського форуму з медіаграмотності, який відбувся 31 січня

Ситуацію з медіаграмотністю в Одеському регіоні, роботу ЗМІ, роль медіаграмотності в освітньому процесі та вплив громадського сектору на покращення її рівня у суспільстві обговорили учасники II Одеського форуму з медіаграмотності, який відбувся 31 січня.

Організатори — Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» та видання ІзбірКом - презенту-

вали підсумки дослідження ситуації з медіаграмотністю в регіоні, яке проходило з жовтня по грудень 2019 року у форматі фокус-груп на території Одеси та Одеської області.

Так, у форматі дискусій питання щодо стану розвитку медіаграмотності в області обговорили більше 300 представників, серед яких вчителі, громадські активісти, науковці, працівники мас-медіа,

представники органів місцевого самоврядування, профспілок, громадянського суспільства, що мають вплив на формування громадської свідомості та є трансляторами ідей та поглядів.

У результаті проведення фокус-груп з'ясувалося, що учасники найбільшими проблемами розповсюдження недостовірної інформації вбачають у політичному впливі на волевиявлення виборців; у створенні соціального напруження між людьми; у спотворенні картини подій в Україні та регіоні; у шахрайстві через соцмережі тощо. Найчастіші прояви дезінформації помічені жителями у період

передвиборчих кампаній.

Щодо шляхів вирішення проблем з рівнем критичного мислення учасники фокус-груп зазначили, що шкільної програми недостатньо, тому потрібне якісне перенавчання вчителів на державному рівні, та сприяння громадських організацій.

Учасники форуму також зауважили, що слід якомога ретельніше готувати курси з підвищення кваліфікації учителів, аби вони були не формальною частиною, а повноцінною, корисною допомогою педагогам. Також було зазначено, що активізація населення, залучення громадян до різних процесів

на місцях також сприятиме підвищенню їх рівня освіти та критичного мислення, а відтак і меншій вразливості перед дезінформацією.

Реалізація цього проекту стала можливою завдяки підтримці американського народу, що була надана через проект USAID «У-Медіа», що виконується міжнародною організацією Інтерньюз. Зміст матеріалів є виключно відповідальністю Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України» та не обов'язково відображає точку зору USAID, уряду США та Інтерньюз.

# ЧЕТВЕРТИЙ РІК ПОВНОВАЖЕНЬ: ТІЛЬКИ П'ЯТЕРО ОДЕСЬКИХ ДЕПУТАТІВ ВИСТУПАЛИ НА КОЖНІЙ СЕСІЇ МІСЬКОЇ РАДИ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

Експерти громадської кампанії «Атестація депутатів місцевих рад» дослідили, як депутати Одеської міської ради користувалися своїм правом виступу на пленарних засіданнях ради протягом четвертого року повноважень, з 1 листопада 2018 року по 31 жовтня 2019 року.

Як повідомляють експерти громадської кампанії «Атестація депутатів місцевих рад», оцінюванню не підлягали виступи щодо внесення питань на розгляд з голосу, відповіді на запитання інших учасників засідань, привітання з днями народження тощо.

Нагадаємо, що кожний депутат, відповідно до законодавства, має право на виступ з обґрунтуванням своїх пропозицій та з мотивів голосування під час засідань ради.

Проте одеські обранці не використовують цей механізм у своїй діяльності на 100 відсотків.

За результатами моніторингу встановлено, що 29 із 64 депутатів не мали жодного змістовного виступу під час засідань сесій. Цікаво, що майже такий самий показник виступів зафіксовано у 2017-2018 рр. Протягом цих років жодного змістовного виступу не мали по 30 депутатів.

Протягом четвертого року повноважень Одеської міської ради п'ятеро депутатів



мали виступ на всіх 100% відвіданих ними сесіях. Це Олексій **Єремиця** (фракція «Опозиційний блок»), Ольга **Квасніцька**, Ганна **Позднякова**, Вадим **Терещук** (фракція «Об'єднання «Самопоміч») та Олександр **Орлов** (позафракційний).

Ще два депутати виступали на більше ніж 80% з відвіданих ними сесій. Богдан **Гіганов** (позафракційний) виступав на 86% сесій, Лілія **Леонідова** (фракція «БПП «Солідарність») — на 83% відвіданих нею сесій.

Чотири депутати мали виступи на 60-80% відвіданих ними сесіях. Це Олексій **Горін** (фракція «Опозиційний блок»), Олег **Етнарович**, Олександр **Іваницький** (фракція «Довіряй ділам»), Світлана **Осауленко** (фракція УМП

Сергія Ківалова).

Ще п'ять обранців часто виступають на сесіях (40-60% виступів на відвіданих ними сесіях). Це Микола **Крикливий** (фракція УМП Сергія Ківалова), Марина **Лозовенко**, Дмитро **Танцюра**, Олександр **Шеремет** (фракція «Довіряй ділам»), Віктор **Наумчак** (фракція «БПП «Солідарність»).

Виступали під час меншої частини сесій (20-40%) дев'ять депутатів: Денис **Балух**, Олег **Бриндак**, Андрій **Кісловський**, Юрій **Крук**, Андрій **Терновський** (фракція «Довіряй ділам»), Василь **Ієремія** (фракція «Опозиційний блок»), Володимир **Корнієнко** (фракція УМП Сергія Ківалова), Тетяна **Малихіна**, Едуард **Стась** (фракція «БПП «Солідарність»).

Мали виступ лише на одній з відвіданих сесій десять депутатів: Оксана **Гончарук** (фракція «Опозиційний блок»), Денис **Григор'єв**, Наталія **Данилко**, Олег **Звягін**, Олена **Фокіна** (фракція «БПП «Солідарність»»), Ірина **Кущенко**, Левон **Нікогосян**, Дмитро **Пеструєв**, Тетяна **Плаксій**, Людмила **Себова** (фракція «Довіряй ділам»).

Якщо проаналізувати персональну активність депутатів на сесіях міської ради протягом двох останніх років, то стосовно деяких з них можна дослідити позитивні тенденції.

Так, у фракції «БПП «Солідарність» суттєво збільшився відсоток виступів на сесіях у Віктора **Наумчака**. З жодного виступу протягом 2018 року показник зріс до 50 відсотків виступів у 2019 році.

Навпаки, у фракції «Опозиційний блок» стосовно двох депутатів зменшився відсоток виступів. Ольга **Кулакевич** та Лілія **Рогачко** не мали жодного виступу у 2019 році, проте у 2018 році виступали на одній з відвіданих ними сесій.

Так само зменшився відсоток змістовних виступів відносно одного депутата фракції «Об'єднання «Самопоміч». Олександр **Аміци** не виступав жодного разу у 2019 році, а у 2018 році — мав виступ на одній сесії. Однак у його колеги Вадима **Терещука** збільшився відсоток виступів — з 63% у 2018 році до 100% у 2019-му.

У фракції УМП Сергія Ківалова також відбулися зміни щодо активності депутатів на сесіях. Олексій **Кісловський** у 2019 році не виступав жодного разу, проте у 2018 році мав один виступ. У Миколи **Крикливого** суттєво збільшився показник виступів — з 0% у 2018 році до 43% у 2019-ому.

Позитивні зміни щодо кількості виступів зафіксовано і щодо депутатів фракції «Довіряй ділам». Так, збільшився відсоток виступів у порівнянні з 2018 роком у Олега **Етнаровича** (з 22% до 78%), Андрія **Кісловського** (з 0 до 22%), Марини **Лозовенко** (з 10% до 50%) та Дмитра **Танцюра** (з 0 до 44%). Проте Дмитро **Палпатін**, на відміну від минулого року, не мав жодного виступу у 2019 році.

## ПРИЧИНОЮ ОГОЛОШЕННЯ ПРО КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ ДЕПУТАТАМИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАДИ СТАЛИ ФІНАНСОВІ ПИТАННЯ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

Причиною оголошення про конфлікт інтересів депутатами Одеської облради стали фінансові питання «Атестація депутатів місцевих рад» провела моніторингову кампанію, аби перевірити, наскільки сумлінно депутати Одеської обласної ради дотримуються приписів Закону «Про запобігання корупції».

Весь матеріал базується на протоколах сесій Одеської обласної ради у період від 21 грудня 2018 року по 7 жовтня 2019 року.

За вказаний період часу Одеська обласна рада провела сім сесій, протягом яких сім раз оголошувалось про наявність конфлікту інтересів у депутатів Одеської облради.

Найчастіше дотримувалась процедури врегулювання конфлікту інтересів заступник голови Одеської обласної ради Юрій **Дімчогло**, який

заявляв про це двічі під час 21-ї сесії 21 грудня 2018 року. Обидва рази питання стосувалися умов оплати роботи заступника голови Одеської обласної ради під час розгляду питань Про внесення змін до рішення обласної ради від 16 червня 2017 року № 452-VII «Про умови оплати праці керівників обласної ради та працівників апарату обласної ради» та «Про встановлення надбавки за вислугу років заступнику голови обласної ради **Дімчогло** Ю.Д».

Ще п'ять депутатів Одеської обласної ради оголошували про наявність у них конфлікту інтересів по одному разу. Так, Олександр **Адзеленко** зробив заяву про конфлікт інтересів під час розгляду групи питань, які стосуються надання пільг з орендної плати за користування об'єктами спільної власності територіальних громад області на 21-ї сесії Одеської обласної ради. На тій же сесії аналогічну заяву зробив і Вадим **Теплицький** під час розгляду питання Про внесення змін до рішення обласної ради від 21 грудня 2017 року № 649-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2018 рік».

Олексій **Кобильников** дотримався процедури врегулювання конфлікту інтересів під

час розгляду питання «Про обрання до складу постійної поліцейської комісії Головного управління Національної поліції в Одеській області представників громадськості» на 24-ї сесії Одеської обласної ради 16 серпня 2019 року».

На 26-ї сесії Одеської обласної ради 4 вересня 2019 року одразу двоє депутатів оголосили про наявність у них конфлікту інтересів та не брали участь у голосуванні. Для Вадима **Шкарівського** конфліктом стало питання «Про встановлення надбавки за вислугу років першому заступнику голови обласної ради **Шкарівському** В.М.» Роман **Сеник** врегулював конфлікт інтересів під час розгляду питання «Про внесення змін до рішення обласної ради від 12

листопада 2015 року № 7-VII «Про обрання голів постійних комісій Одеської обласної ради VII скликання», відповідно до якого його було обрано головою постійної комісії обласної ради з питань транспорту, зв'язку та морегосподарського комплексу.

Нагадаємо, що конфлікт інтересів виникає у особи, коли існує протиріччя між її приватними інтересами з однієї сторони та необхідністю виконання представницьких повноважень з іншої. Задля врегулювання цієї ситуації для депутатів місцевих рад Закон України «Про запобігання корупції» передбачає усне повідомлення про наявність конфлікту інтересів та відмову у голосуванні за конфліктне питання.

# ДЕПУТАТЫ РЕНИЙСКОГО ГОРОДСКОГО СОВЕТА НЕ СТРЕМЯТСЯ ПОДДЕРЖИВАТЬ СВЯЗЬ С ИЗБИРАТЕЛЯМИ

АВТОР: Михаил Бойко

Через соцсети с избирателями депутаты почти не общаются, а отчитываться в этом году и вовсе перестали.

Об этом свидетельствует информация, собранная в рамках проекта «Аттестация депутатов местных советов».

В ходе анализа изучались данные о том, как депутаты поддерживают связь с избирателями путем информирования избирателей о своей работе и через ежегодные отчеты о проделанной работе.

Так, согласно статье 16 Закона «О статусе депутатов местных советов», отчет - это обязательное ежегодное мероприятие. А ситуация с этим видом депутатской деятельности у ренийских народных избранников складывается неравномерная. В конце 2016 года - начале 2017 года перед избирателями, на публичных встречах, отчитались два депутата горсовета: Александр **Баланел** и Андрей **Медведик** («Наш край»). Своим отчетом они создали прецедент. До них депутаты Ренийского городского совета на открытых встречах с избирателями не отчитывались.



После них эстафету подхватили депутаты городского совета от ВО «Батьківщина»: Сергей **Кобенко**, Александр **Куля**, Ирина **Сергеева** и Вячеслав **Фетеля**. По итогам отчетной кампании 2017 года на открытых встречах с избирателями отчитались, таким образом, уже 6 депутатов

Ренийского городского совета. В 2018 году эта цифра возросла до 7, отчитались: Сергей **Кобенко**, Александр **Куля**, Ирина **Сергеева**, Вячеслав **Фетеля** (ВО «Батьківщина»), Александр **Баланел**, Валентина **Лукасевич**, Андрей **Медведик** («Наш край»).

Вроде бы тенденция прошлых лет предполагала увеличение количества депутатских отчетов в 2019 году. Но в итоге произошло обратное: за указанный год не было ни одного отчета. Характерная деталь: в первые годы каденции Ренийским городским советом устанавливались сроки проведения депутатами отчетной кампании. Но в 2018 году такое решение не было принято. Нет соответствующего проекта решения и в повестке дня 50-й сессии Ренийского городского совета, пленарное заседание которой назначено на 24 декабря. Конечно, для исправления ситуации у ренийских депутатов есть три первых месяца 2020 года. Будем надеяться, что они используют их плодотворно.

В той же статье 10 Закона говорится об обязанности депутатов не реже одного раза

в полгода информировать избирателей о работе местного совета и его органов. И если с отчетами депутатов, хотя бы в первые три года работы Ренийского городского совета ситуация была если и не отличная, то хотя бы обнадеживающая, то с информированием все с самого начала не сложилось. Мониторинг страниц депутатов в Facebook дает стабильный результат: этот вид коммуникации используется только секретарем городского совета Сергеем **Кобенко**. Странички остальных депутатов либо отсутствуют, либо открыты только для узкого круга лиц, либо на них публикуется только информация, касающаяся профессиональной деятельности.

Единственный печатный орган, существующий в Ренийском районе, газета «Ренийский вестник», также не стала площадкой для связи между депутатами и их избирателями. Статьи о работе отдельных депутатов периодически появлялись на страницах этого СМИ. Но практически всегда это была инициатива журналистов, решивших взять интервью у

народного избранника. Последний пример: номер «Ренийского вестника» от 6 декабря, посвященный Дню местного самоуправления. В нем головы сельских советов, председатель районного совета, депутаты районного и городского советов рассказывали о своей работе. Но, во-первых, этой чести удостоились только 9 из 26 депутатов городского совета. Во-вторых, это были коротенькие, буквально в несколько предложений, интервью. И, в-третьих, это, опять же, была инициатива журналистов, а не депутатов.

Напомним, что в статье 10 Закона Украины «О статусе депутатов местных советов» говорится, что в обязанности депутата местного совета входит: «поддерживать связь с избирателями, коллективами и объединениями граждан, выдвинувшими его кандидатом в депутаты, а также коллективами других предприятий, учреждений, организаций, государственными органами, органами самоуправления и органами объединений граждан, расположенными на соответствующей территории».

## НА СЕССИЯХ РЕНИЙСКОГО ГОРСОВЕТА ВЫСТУПАЮТ ОДНИ И ТЕ ЖЕ ДЕПУТАТЫ

АВТОР: Михаил Бойко

Эксперты Одесской областной организации «Комитет избирателей Украины» в рамках проекта «Аттестация депутатов местных советов» уже почти четыре года исследуют различные аспекты работы депутатов Ренийского городского совета VII созыва. В том числе и то, как они пользуются своим правом выступления на пленарных заседаниях сессий совета. Сегодня мы рассмотрим ситуацию с выступлениями за 2019 год. Напомним, что это право закреплено в ст. 19 Закона Украины «О статусе депутатов местных советов».

Как отмечают эксперты Общественной кампании «Аттестация депутатов местных советов», результаты исследований (мониторинга) регулярно публикуются. Мы не случайно акцентировали внимание на сроке, в течение которого проводится эта работа. Дело в том, что в некоторых сферах работы ренийских депутатов, например, прием избирателей и выступления на сессиях, прослеживаются стойкие тенденции.

Приведем цитату из статьи, посвященной рассматрива-

емой нами теме, но освещающей ситуацию за 2018 г.: «Существуют группа «лидеров» с неизменным составом и группа «молчунов», с таким же стабильным составом. Первую группу бесспорно возглавляет Игорь **Сорокин** (Партия пенсионеров Украины) - 13 выступлений. За ним идут депутаты от партии «Наш край» Александр **Баланел** - 10 выступлений и Андрей **Медведик** - 8 выступлений. При этом надо учитывать то, как эти депутаты посещают пленарные

заседания сессий. Игорь **Сорокин** посетил, в среднем, четыре из пяти пленарных заседания, Андрей **Медведик** за весь срок каденции пропустил всего одно заседание, а Александр **Баланел** принял участие в работе трех заседаний из пяти. Если учитывать этот фактор, то получается, что Игорь **Сорокин** и Александр **Баланел** берут слово для выступления практически на каждом пленарном заседании, если, конечно, на нем присутствуют».

Зачем мы привели эту цитату? А дело в том, что то же самое, слово в слово, можно было бы написать и сегодня. Единственно, что количество выступлений стало меньше, и к группе «лидеров» добавился Михаил **Левкин** («Оппозиционный блок»).

Уменьшение количества выступлений - общая тенденция в депутатском корпусе Ренийского городского со-

вета. Например, если в 2018 году депутат Екатерина **Зуева** («БПП») выступила на сессиях 4 раза, то за 2019 год - 2. К сожалению, в группу «молчунов» переместились ранее довольно активно бравшие слово Антонина **Бондарева** и Нина **Злати** (обе от «Оппозиционного блока»).

Снизилось и количество выступлений по одному-два раза за год. Так, если в 2018 году по два раза выступили шесть депутатов, то в 2019 году - пять. По одному разу слово взяли в 2018 году пять депутатов, в 2019 году - четыре.

На уменьшение количества выступлений на пленарных заседаниях сессий влияет то, что все чаще проекты решений на них принимаются без обсуждения, в режиме «голосуем за основу и в целом». Бывает, что в таком режиме проходят целые пленарные

заседания сессий, например, когда на одной из сессий повестку дня из 21 проекта решения отработали за 11 минут именно в этом режиме.

На ситуацию на пленарных заседаниях, в свою очередь, влияет то, что те же проекты решений внимательно рассматриваются депутатами на заседаниях постоянных комиссий. Вот на них не редкость споры, иногда даже напряженные, и высказываются все присутствующие. Заседание постоянной депутатской комиссии продолжительностью в два часа и более не является для Ренийского городского совета чем-то из ряда вон выходящим.

И в завершение уже традиционно сообщаем, что для анализа учитывались только полноценные выступления. Реплики с места и участие в дискуссиях не учитывались.

## О ЧЕМ ПИШУТ ИЗМАЙЛЬСКИЕ ДЕПУТАТЫ НА СВОИХ СТРАНИЦАХ В FACEBOOK

АВТОР: Светлана Гудь

Все больше публичных людей стали использовать социальную сеть для донесения информации о своей деятельности, тем более, если она социально-направленная и носит общественный интерес. Относятся ли депутаты к публичным лицам? Определенно да, так как избираются жителями громады, а потому имеют право знать о работе своих избранных.

Социальная сеть Фейсбук является площадкой, на которой первые лица города Измаил могут рассказывать о том, что происходит в местной политике, какие решения принимаются на местном уровне и как эти решения выполняются. Однако для измаильских депутатов информирование о своей деятельности через соцсеть, судя по всему, является чересчур затратным по времени.

Поскольку одним из критерием оценки депутатской

деятельности, является активность в информировании о своей деятельности в Фейсбук, оценивается не просто наличие аккаунта у депутата, но и активность в сети в общении со своими избирателями, реагирование на обращение и информирование о своей депутатской деятельности.

Всего, согласно результатам мониторинга, в социальной сети Фейсбук зарегистрированы 26 депутатов из 34: Игорь **Скоробреха**, Назим

**Агаев**, Алексей **Антоненко**, Олег **Афанасьевский**, Наталья **Бойко**, Анатолий **Фуфаев**, Андрей **Литвин**, Виталий **Белов**, Юрий **Галушка**, Игорь **Дехтярев**, Наталья **Кесиора**, Игорь **Коваль**, Сергей **Кожемякин**, Сергей **Чмыга**, Андрей **Ерохин**, Сергей **Лапшин**, Сергей **Литинский**, Сергей **Лузанов**, Вячеслав **Макаров**, Виктор **Павленко**, Андрей **Поляков**, Сергей **Прданов**, Иван **Стоянов**, Игорь **Коваль**, Снежана **Кравцуненко**, Ольга **Фролова**.

Однако ни один из депутатов-пользователей не использует свою страничку для публикации информации о своей депутатской деятельности, в том числе депутатских отчетов. В основном информация носит развле-

кательный характер или же страничка вовсе не активна.

Периодически информацию, связанную с основной работой, публикуют депутаты Наталья **Бойко**, Андрей **Ерохин**, Игорь **Скоробреха**. Кроме того, депутатов отмечают в официальных постах городского головы Андрея **Абрамченко**, связанных с публичными мероприятиями, такими как возложение цветов, официальные празднования или строительство инфраструктурных объектов.

Ранее мы писали о том, что измаильские депутаты за время работы 7 каденции городского совета ни разу не отчитались о своей работе перед избирателями, не опубликовали своих отчетов.

## КОМУ ОДАЛЖИВАЛИ ДЕПУТАТЫ ИЗМАЙЛЬСКОГО ГОРСОВЕТА

В завершение серии публикаций по декларированию доходов депутатами Измаильского городского совета за 2018 год публикуем информацию об одолженных депутатами средствах.

Как напоминают эксперты общественной кампании «Аттестация депутатов местных советов», согласно опубликованным ежегодным декларациям о доходах за 2018 год, преимущественно депутаты одалживали средства в долларах США и национальной валюте.

Наибольшая сумма, одолженная третьим лицам, была у семьи Анатолия **Фуфаева** - 175 тыс. у.е. (представитель «Оппозиционного блока»).

Андрей **Литвин** одолжил третьим лицам 90 тыс. у.е., Игорь **Коваль** - 82 тыс. у.е., Сергей **Усов** - 80 тыс. у.е. и 40 тыс. евро, Роман **Белицкий** - 40 тыс. у.е., Наталья **Бойко** - 21 тыс. у.е. Эти депутаты представляют «Блок Петра Порошенко «Солидарність» в Измаильском городском совете.

В национальной валюте одалживали средства депутаты Игорь **Коваль** - 1 млн 330 тыс. грн, Роман **Белицкий** - 1 млн 200 тыс. грн, Андрей **Литвин** - 500 тыс. грн, Наталья **Бойко** - 200 тыс. грн, их коллега-«оппозиционер» Анатолий **Фуфаев** - 735 тыс. грн.



## ДЕПУТАТЫ БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ НАДАЮТЬ ПЕРЕВАГУ КОЛЕКТИВНИМ ДЕПУТАТСЬКИМ ЗАПИТАМ

АВТОР: Андрій Гончаров

У рамках моніторингової кампанії «Аттестация депутатів місцевих рад» представники Одеської обласної організації «Комітет виборців України» проаналізували, як депутати Білгород-Дністровської міської ради користуються правом депутатського запиту.

Як повідомляють експерти громадської кампанії «Аттестация депутатів місцевих рад», у період з 1 листопада 2018 року по 1 листопада 2019 року депутатами Білгород-Дністровської міської ради було подано дев'ять депутатських запитів, п'ять з яких - персонально.

По два депутатських запити мають Іван **Вихристюк** («БПП «Солидарність») та Юлія **Федорова** (позафракційна).

Так, Івану **Вихристюку** належать два депутатських запити: щодо відновлення дорожнього покриття на вул. Піщаній та вул. Шатровій та розробки

проектно-кошторисної документації на капітальний ремонт від 16 листопада 2018 року та щодо надання інформації про час, коли будуть завершені роботи з реконструкції футбольного поля на міському стадіоні від 31 жовтня 2019 року.

Авторству Юлії **Федорової** (позафракційна) належать депутатські запити щодо взяття під особистий контроль міського голови розслідування випадків з нападами на місцевих депутатів, громадських активістів та журналістів в Україні від 29 листопада 2018 року та запит до президента

України Володимира **Зеленського** щодо законів України 1053-1 «Про застосування реєстрів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та 1073 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо детінізації розрахунків в сфері торгівлі і послуг» від 26 вересня 2019 року.

Один персональний запит було подано Василем **Садовським** («Опозиційний блок») - щодо стану кримінальних проваджень через використання нерухомого майна комунальної власності ТОВ фірма «Інтерсервіс». №1201960240000722 від 06.04.2019 року, датований 30 жовтня 2019 року.

Фракцією «Опозиційний блок» було подано чотири депутатських запити: «Щодо забезпечення посиленого

контролю документування виявлення випадків прямого підкупу виборців, надання пропозиції за голосування чи не голосування за певного кандидата у президенти України, порушення порядку ведення агітації. В день голосування посилити контроль за діями членів виборчих комісій, порядку голосування на дільницях в тому числі за виїзним голосуванням. Взяти під контроль проведення превентивних заходів попередження та виявлення протиправних дій, що порушують виборче законодавство» від 26.03.2019; «Щодо фактів зловживання посадовими особами службовим становищем та нецільового використання бюджетних коштів» від 28.08.2019; «Щодо включення робіт з капітального ремонту будівлі спортзалу ЗОШ № 4 до переліку об'єктів на 2020

рік, що будуть виконуватись за рахунок коштів міського бюджету» від 28.08.2019 та «Щодо самовільного всупереч діючого законодавства України використання нерухомого майна комунальної власності ТОВ фірма «Інтерсервіс» з часу розірвання договору по час фактичного користування майном» від 28.08.2019.

Нагадаємо, що за підсумками попереднього року оцінювання в період з 31 жовтня 2017 по 31 жовтня 2018 року депутатами Білгород-Дністровської міської ради було подано 22 депутатські запити. 40% цих запитів належали Василю **Садовському** («Опозиційний блок»), п'ять запитів було подано Денисом **Кімінчіджі** (позафракційний). Ще чотири депутатських запити належали Юлії **Федоровій** (позафракційна).

# 50 ВІДСОТКІВ ДЕПУТАТІВ РОЗДІЛЬНЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ НЕ ВЕДУТЬ ПРИЙОМ ВИБОРЦІВ ЗГІДНО З ГРАФІКОМ

АВТОР: Валентина Бондаренко



У рамках проєкту «Депутати місцевих рад. Атестація» ми продовжуємо досліджувати виконання обов'язків депутатами Роздільнянської міської ради сьомого скликання. В рамках моніторингової кампанії ми вирішили перевірити, як взаємодіють депутати Роздільнянської міської ради із виборцями.

Облаштувати приймальні допомогли партійні осередки — у Роздільній працюють приймальні «Радикальної партії Олега Ляшка», ВО «Батьківщина», «Опозиційного блоку», де, згідно з графіком на сайті міськради, приймають 8 депутатів з 26. Також депутатам запропонували використовувати приміщення міської ради, де виділений для цієї мети кабінет для днів прийому 7 депутатів.

Ще 8 депутатів заявили, що приймають виборців на робочому місці: 4 депутатів від БПП «Солідарність» — службовець Гусейн Алієв, керівник міського комунального підприємства «Роздільнаводоканал» Геннадій Кінаш, працівник апарату міськради Олександр Соловйов, підприємець Олександр Панкратов, а також лікар Григорій Сवादковський («Аграрна партія»), майстер виробництва Олександр Букреєв («Наш край»), працівник районного військкомату Андрій Тегляєв («Радикальна партія Олега Ляшка»), Наталя Топтунова («Опозиційний блок»), працівник санстанції.

Якщо аналізувати офіційно представлені дані — ті, що є у розпорядженні міськради, то депутати були готові зустрічатися з виборцями:

- Один раз на місяць — Олена Тегляєва і Василь Писаренко
- Двічі на місяць — Вадим

Ковальський і Віктор Поштаренко

- Двічі на тиждень — Олександр Соловйов
- 5 днів на тиждень — Гусейн Алієв і Геннадій Кінаш.

Інші 17 депутатів згодні приймати щотижня. На жаль, задекларована готовність практикою підтверджується далеко не завжди.

Під час моніторингової кампанії, яка проходила у жовтні-листопаді 2019 року встановлено, що 50% депутатів взагалі не ведуть прийом виборців. Це Дмитро Комков і Віталій Доронін, які до того ж жодного разу за рік не з'явилися до міськради, це Олена Тегляєва, Юрій Кукса, Василь Писаренко, Віктор Поштаренко, Ганна Головка і Олександр Панкратов, яких не вдалося застати на прийомі восени. Не вдалося встановити години прийому одного депутата — Івана Бевзенка (ВО «Батьківщина»), який набув депу-

татських повноважень влітку.

Четверо депутатів від «Опозиційного блоку», які мали вести прийом у партійній приймальні згідно з графіком, теж у визначені години були відсутні, хоча чергова у приймальні пропонувала узгодити час прийому по телефону.

Належним чином ведуть прийом виборців: на робочому місці — Гусейн Алієв, Геннадій Кінаш, Олександр Соловйов, Наталя Топтунова, Олександр Ісаєв, Олександр Букреєв, Андрій Тегляєв і Григорій Сवादковський, у партійних приймальнях — Оксана Дмитренко, Михайло Каракулін, Наталя Швець і Вадим Ковальський.

Ведення прийому виборців є одним із основних обов'язків депутатів місцевих рад, обґрунтованих у Законі України про статус депутата. Саме у депутатській приймальні налагоджується взаємозв'язок між обранцем і виборцями, відбувається діалог і окреслюється напрямки роботи депутата.

## ДЕПУТАТИ РОЗДІЛЬНЯНСЬКОЇ МІСЬКРАДИ ВІДЗВІТУВАЛИ ПРО РОБОТУ В 2019 РОЦІ

АВТОР: Валентина Бондаренко

Рішення про щорічне звітування у грудні за період з листопада до листопада депутати прийняли на пленарному засіданні XXXII сесії. Ініціювала таке рішення постійна комісія з регламенту і депутатської діяльності.

Надали для опублікування свої звіти у грудні 17 із 26 депутатів міської ради: всі представники «Нашого краю», всі представники ВО «Батьківщина», 4 з 5 представників БПП «Солідарність» — крім Олени Тегляєвої, обидва представ-

ники «Аграрної партії», 2 з 3 представники «Відродження» — крім Віталія Дороніна, і по одному представнику від «Опоблоку» і «Радикальної партії Олега Ляшка».

Вже вдруге за чотири роки каденції депутати Роздільнянської міськради зробили це організовано, так би мовити «під ялинку». Кількість депутатів, що підготували звіт, порівняно з минулим роком, залишилася незмінною — відзвітувало 17 народних обранців. А в порівнянні з 2016 роком кількість

зросла більше ніж удвічі — за перший рік каденції відзвітували лише 8 депутатів.

В цілому письмові звіти складені за схемою, запропонованою ст. 16 Закону «Про статус депутатів місцевих рад», в них є дані про кількість відвіданих засідань сесії і комісій, про ведення прийому, кількість виборців, що звернулися у приймальню депутата, види допомоги, які запропонував депутат.

15 звітів опубліковані у інформаційному віснику «Роз-

дільна — наше місто», який виходить вже другий рік за кошти міської ради. За словами міського голови Валерія Шовкалюка, іще два звіти, Ганни Головка і Івана Бевзенка, були надані із затримкою, тому і не увійшли у грудневий випуск вісника, але на сайті вони опубліковані.

Слід зазначити, що і на сайті, і у інформаційному віснику під кожним звітом надрукований номер мобільного телефону депутата для зворотного зв'язку з виборцями.

За 2019 рік поки що не відзвітували Олена Тегляєва (БПП «Солідарність»), Андрій Тегляєв і Василь Писаренко («Радикальна партія Олега Ляшка»), Віталій Доронін («Відродження») і 5 із 6 представників «Опозиційного блоку» — Владислав Долгий, Сергій Голубов, Андрій Чаплигін, Олена Процюк і Дмитро Комков, який три роки поспіль не веде прийом виборців, не відвідує сесії і засідання комісій. Ці депутати не звітували і за 2017, і за 2018 роки.

# ДЕВ'ЯТЕРО ДЕПУТАТІВ РОЗДІЛЬНЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ТРЕТІЙ РІК НЕ ЗВІТУЮТЬ ПЕРЕД ВИБОРЦЯМИ

АВТОР: Валентина Бондаренко

Як зазначають експерти громадської кампанії «Атестація депутатів місцевих рад», в цілому письмові звіти складені за схемою, запропонованою ст. 16 Закону «Про статус депутатів місцевих рад»: в них є дані про кількість відвіданих засідань сесії і комісії, про ведення прийому, кількість виборців, що звернулись у приймальню депутата, види допомоги, які запропонував депутат.

Олександр **Ісаєв** («Наш край») зосередив свою увагу на зв'язку з виборцями: 86 містян, які звернулись до нього протягом року, отримали консультаційну та матеріальну допомогу. Найчастіше зверталися з проханням про допомогу у вирішенні соціально-побутових проблем, зазначає депутат.

Олександр **Соловійов** («БПП «Солідарність») акцентував увагу на тому, що скерував до державної влади 2 депутатські звернення, дисципліновано відвідував пленарні засідання і засідання постійної комісії з питань ЖКГ, благоустрою, транспорту та зв'язку, до складу якої входить.

Звіт Оксани **Дмитренко** (ВО «Батьківщина») зосереджений на трьох напрямках роботи — депутата міськради і голови постійної комісії з питань соціального захисту населення, голови районного

Депутати Роздільнянської міської ради надали звіти про депутатську діяльність для публікації на офіційному сайті міськради і у міському інформаційному віснику.



осередку ВО «Батьківщина» та на благодійній діяльності.

Михайло **Каракулін** і Наталя **Швець** (ВО «Батьківщина») у своїх звітах акцентують увагу на сумлінному виконанні основного обов'язку депутата — відвідуванні пленарних

засідань і засідань постійних комісій.

Григорій **Свадковський** (Аграрна партія України) звітує перед виборцями про участь у встановленні дитячого майданчика і про свою ініціативу щодо надання коштів для придбання комп'ютерної техніки для амбулаторії сімейної медицини.

Наталя **Топтунова** («Опозиційний блок») наголошує на зверненнях, які були нею направлені у органи влади та до міського голови, а Сергій **Скрипник** (Аграрна партія України) розповідає в деталях про свою роботу голови постійної комісії з питань земельних відносин, будівництва та адміністративно-територіального устрою.

Юрій **Кукса** («Відродження») у звіті зосереджує увагу на своїй відкритості перед громадою і активній участі у міських заходах, а Олександр **Букресв** («Наш край») — на роботі голови постійної комісії з питань ЖКГ, благоустрою, транспорту та зв'язку.

Олександр **Панкратов** («БПП «Солідарність») звітує про роботу голови постійної комісії з бюджету і про свою благодійну діяльність, а Віктор **Поштаренко** («Наш край») зосередив увагу на роботі з громадянами свого округу.

Геннадій **Кінаш** («БПП «Солідарність») як депутат і як ке-

рівник міського комунального підприємства у звіті найбільшу увагу приділив прийому громадян — до нього звернулося 326 містян протягом року. Депутат запевняє, що жодне звернення не лишилося поза увагою — була надана допомога, або відповідні роз'яснення.

Гусейн **Алієв** («БПП «Солідарність»), без виступів якого не обходиться жодне пленарне засідання, у звіті оголошує низку вирішених за його участі міських проблем.

Вадим **Ковальський** (Радикальна партія Олега Ляшка) наголошує на внеску у формування і розподіл міського бюджету, на благодійних заходах і юридичних консультаціях для населення.

Ще 2 звіти — Ганни **Головки** («Відродження») і Івана **Бевзенка** (ВО «Батьківщина»), який працює депутатом перший рік, надійшли пізніше і опубліковані лише на сайті міської ради.

Дев'ятеро депутатів Роздільнянської міськради так і не відзвітували за четвертий рік депутатської діяльності. Слід зазначити, що ці депутати — Олена та Андрій **Тегляєви**, Василь **Писаренко**, Віталій **Доронін**, Владислав **Долгий**, Сергій **Голубов**, Андрій **Чаплигин**, Олена **Процюк** і Дмитро **Комков** — не звітували і за третій, і за другий роки каденції.

## ВСЬОГО П'ЯТЕРО ДЕПУТАТІВ РОЗДІЛЬНЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ВІДВІДАЛИ ВСІ ПЛЕНАРНІ ЗАСІДАННЯ У 2019 РОЦІ

АВТОР: Валентина Бондаренко

У рамках проекту «Депутати місцевих рад. Атестація» ми продовжуємо досліджувати дисциплінованість депутатів Роздільнянської міської ради сьомого скликання. Сьогодні пропонуємо вашій увазі дослідження відвідуваності пленарних засідань, що є одним із індикаторів дисциплінованості депутатів місцевих рад.

У відповідності до частини третьої статті 20 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» депутат місцевої ради зобов'язаний бути присутнім на пленарних засіданнях, засіданнях постійної комісії та інших органів ради, до складу яких він входить. При

цьому законодавство передбачає можливість застосування санкцій до недисциплінованих обранців.

Троє депутатів Роздільнянської міської ради у 2019 році були відсутні на половині пленарних засідань, двоє пропустиили 70% засідань, а ще

троє взагалі не з'явилися на засіданнях жодного разу.

Долучились до псування депутатського іміджу чверть депутатів. З роздільнянські депутати — Олена **Тегляєва**, Віталій **Доронін** і Дмитро **Комков** не були на жодному з пленарних засідань ради, ще двоє — Юрій **Кукса** і Сергій **Голубов**, пропустиили 7 засідань із 9, а Василь **Писаренко** і Олена **Процюк** пропустиили близько 50% засідань.

Лише п'ятеро депутатів Роздільнянської міськради можуть слугувати взірцем для

колег: Ганна **Головки**, Оксана **Дмитренко**, Олександр **Ісаєв**, Наталя **Топтунова** і Наталя **Швець** були присутніми і активно працювали на всіх засіданнях минулого року.

Навантаження на депутатів, які працюють на волонтерських засадах, не таке вже й високе. За рік відбулося 9 пленарних засідань. І хоча засідає рада у робочий час, триває засідання дві-три години.

На завершення аналізу дисциплінованості депутатського корпусу Роздільнянської міської ради сьомого скликання

зазначимо, що індивідуальні показники відвідуваності депутатів пленарних засідань не впливали на робочу спроможність ради. Та слід нагадати, що недисциплінованість є однією з підстав для відкликання депутата. Так, частина 2 стаття 37 Закону про статус депутата місцевих рад наголошує, що підставою для відкликання депутата місцевої ради є у тому числі пропуск ним протягом року більше половини пленарних засідань ради.

Наразі за постійними оновленнями кампанії можна стежити в соціальній мережі Facebook на сторінці «Місцеві депутати. Атестація»

Громадська кампанія «Атестація депутатів місцевих рад» спрямована на сприяння вирішенню проблеми низького рівня відкритості, прозорості та підзвітності виборцям депутатів 23 місцевих рад з 17 областей України, а також підвищення поінформованості громадян про діяльність місцевих депутатів. Проект «Атестація депутатів місцевих рад» реалізується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» разом з партнерськими організаціями з 16-ти регіонів України за підтримки Національного фонду демократії (NED, США). У 2016 році апробація методології відбулася в місцевих радах Одеської області за підтримки Міжнародного фонду «Відродження», з 2018-го року за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» відбувається розробка вебплатформи «Місцеві депутати. Атестація».

# ЯК ГОЛОСИ БУДУТЬ КОНВЕРТУВАТИСЯ В МАНДАТИ

АВТОР: Анастасія Матвієнко, експертка з питань виборів, заступниця голови ООО ВГО КВУ

## Міста з кількістю виборців до 90 тисяч та райради

Основною відмінністю при визначенні результатів виборів у селах, селищах та містах з кількістю виборців до 90 тис. від попереднього досвіду стане те, що за результатами виборів у кожному окрузі мандат отримуватиме **не один кандидат, а одразу декілька**. За такою ж системою визначатимуться результати виборів і районних рад.

Наприклад, якщо в окрузі буде розіграватись чотири мандати, то в результаті в окрузі і обрано буде одразу чотири депутати. І так в кожному багатомандатному окрузі, в якому проводяться вибори до конкретної місцевої ради.

Нагадаємо, що кожна партія може висунути в такому окрузі стільки кандидатів, скільки в ньому розігрується мандатів. Відповідно, ситуація, коли в одному окрузі обраними будуть одразу чотири депутати від однієї партії, є цілком вірогідною.

## Великі міста (від 90 тисяч виборців) та обласні ради

На перший погляд, складнощі для розуміння може викликати система, за якою депутати будуть обиратись у міські ради великих міст (від 90 тис. виборців) та в обласні ради. На цьому рівні у громадян є можливість не тільки проголосувати за партію та запропонований нею порядок розміщення в списку кандидатів, **але й «підняти» позицію кандидата**, який подобається, в списку та збільшити вірогідність проходження в раду.

Виходячи з цієї особливості – відкритості списку кандидатів для впливу виборців, визначатись обрані кандидати будуть спочатку на рівні багатомандатних округів («регіонів»). Потім мандати, які залишаться вільними після їх розподілу між кандидатами з регіональних списків, будуть розподіляться в єдиному загальнонаціональному або загальнообласному окрузі.

Всю процедуру для простоти розуміння можна розбити на декілька етапів:


1. Визначення партій, які будуть брати участь в розподілі мандатів
2. Визначення виборчої квоти
3. Визначення обраних кандидатів за регіональними списками
4. Визначення кандидатів, обраних за єдиним загальнонаціональним або обласним списком.

### 1. Визначення партій, які будуть брати участь у розподілі мандатів

На цьому етапі, імовірно за все, складнощів має виникнути найменше. Базовою

**Як голоси будуть конвертуватися в мандати?**


**Міста до 90 тис. і райради**



Кількість мандатів, які "розігруються" в окрузі, дорівнює кількості депутатів

**Міста понад 90 тис. і облради:**

1. Визначення партій, які будуть брати участь у розподілі мандатів:




партія має набрати 5% або більше

2. Визначення виборчої квоти
3. Визначення обраних кандидатів за регіональними списками:

a) визначається кількість мандатів за формулою:

$$\text{Мандати партії в багатомандатному окрузі} = \frac{\text{кількість голосів за регіональний список партії}}{\text{виборча квота}}$$

b) встановлюється кількість голосів, які залишились нерозподіленими  
в) визначення депутатів, яких обрано в багатомандатних округах за регіональними списками



$$\text{Виборча квота} = \frac{\text{кількість голосів за регіональні списки партій, які подолали бар'єр}}{\text{кількість мандатів}}$$

4. Визначення кандидатів, обраних за єдиним загальнонаціональним або обласним списком:

$$\text{Кількість мандатів партії (ціле число)} = \frac{\text{Нерозподілені голоси за регіональні списки партії}}{\text{виборча квота}}$$

умовою для того, щоб поборотись за голоси громадян, для партії є отримання 5% і більше голосів на виборах. Партії, які відповідають цій умові за результатами голосування громадян, і будуть брати участь у розподілі мандатів.

### 2. Визначення виборчої квоти

Виборча квота – один з визначальних елементів, який має пряму вплив на кінцевий результат виборів. Виборча квота – це, умовно, «вартість» одного депутатського мандату, виражена в реальній кількості голосів виборців. Саме на основі цієї одиниці і будуть розподіляться мандати між партіями, які пройшли п'ятивідсотковий бар'єр.

Виборча квота визначатиметься як ціле число від ділення загальної кількості голосів, поданих на підтримку регіональних списків організації партій, які мають право на участь у розподілі депутатських мандатів, на загальну кількість мандатів, які розігруються.

Наприклад, у міській раді

– 64 місця. В місті зареєстровано 723 009 виборців. Припустимо, що на виборах до міської ради цього міста проголосувало 41,6% громадян. Дійсними є голоси 293 144 виборців, відданих за партії. З цих голосів за партії, які подолали п'ятивідсотковий бар'єр, віддано 232 945 голосів. Отже, виборча квота в такому випадку дорівнюватиме 3639 голосів.

### 3. Визначення обраних кандидатів за регіональними списками

На основі результатів голосування в кожному багатомандатному окрузі визначається кількість мандатів, на які може претендувати партія за результатами голосування за свій регіональний список. Ця кількість є цілим числом від результату ділення кількості голосів, що подані за регіональний список партії, на виборчу квоту.

Наприклад, в окрузі партія отримала 21 711 голосів. Кількість мандатів, на які партія претендує в окрузі, в такому випадку становитиме 5. Процедура виконується для

кожної партії, яка пододала виборчий бар'єр. Далі підсумовується кількість мандатів, що були отримані всіма партіями в багатомандатному окрузі.

Припустимо, що в нашому випадку вибори до міської ради проходять в 6 багатомандатних виборчих округах. Подолали п'ятивідсотковий бар'єр 4 політичні партії. Виборча квота дорівнює 3639.

На цьому ж етапі встановлюється кількість голосів, які залишились нерозподіленими. Це голоси, які залишились невикористаними при розподілі мандатів між регіональними списками партії, а саме результат віднімання від загальної кількості голосів за регіональний список партії добутку кількості мандатів на виборчу квоту. Таким чином, в нашій партії, яка отримала 5 мандатів у регіоні, залишаться нерозподіленими ще 3516 голосів (21711 – 5 X 3639). Процедура підрахунку невикористаних голосів виборців також проводиться по відношенню до всіх партій, між якими розподіляються мандати, в усіх багатомандатних округах.

Лише після того, як визначена кількість мандатів, які партія отримує за результатами голосування за її регіональні списки, а також визначено кількість нерозподілених голосів виборців, відбувається визначення депутатів, яких обрано в багатомандатних округах за регіональними списками.

З етапу складання виборчих списків партій пригадуємо, що партії формували списки єдиний список, а також з нього ще й регіональні, і в кожному з таких списків партії визначали черговість кандидатів. Втім, на етапі голосування у виборців була можливість вплинути на черговість кандидатів в списку партії, не лише віддаючи голос партії, а й зазначаючи кандидата від цієї партії, якому віддає перевагу. Якраз на цьому етапі і буде визначатись вплив виборця на черговість кандидатів в регіональному списку партії.

Якщо дуже загально, то кандидати, які отримають найбільшу кількість голосів в окрузі отримають перевагу в отриманні мандатів на цьому етапі розподілу. Втім, також зі своїми «але».

Для того, щоб голоси виборців, які були віддані за конкретного кандидата, вплинули на черговість розміщення кандидатів в регіональному списку партії, їх кількість має становити не менше, ніж 25% від виборчої квоти.

Такі кандидати будуть розміщені на початку регіонального списку в порядку зменшення відсотку голосів виборців, які підтримали та-

кого кандидата. Далі в списку розміщуватимуться кандидати, які не набрали 25 і більше відсотків голосів від виборчої квоти в порядку, який встановила партія при формуванні виборчого списку. І вже після визначення черговості розміщення кандидатів в списку буде визначено, які саме кандидати отримали мандати за результатами голосування за регіональні виборчі списки.

Припустимо, що в партії, яка претендує на отримання 5 мандатів за результатами голосування за один зі своїх регіональних списків, 2 кандидати набрали більше, ніж 25 відсотків голосів від виборчої квоти. Такі кандидати автоматично піднімуться на початок регіонального виборчого списку, незалежно від того, яке місце цим кандидатам було визначено партією. Таким чином мандати отримають такі два кандидати, а також ще три, яких на початку списку розмістила політична партія ще на етапі його формування.

### 4. Визначення обраних кандидатів в єдиному виборчому окрузі

На цьому етапі відбувається розподіл тих мандатів, які ще залишились вільними після визначення обраних депутатів за результатами голосування за регіональні виборчі списки. В нашому прикладі за результатами голосування за регіональні списки було розподілено 49 мандатів. Ще 15 залишились вільними.

На цьому — останньому етапі — в розподілі мандатів участь беруть лише ті кандидати з єдиного списку, які не отримали мандатів на попередньому етапі. Преференції виборців на цьому етапі вже не враховуються. Мандати будуть розподіляться у відповідності до черговості в єдиному виборчому списку, яку затвердила політична партія.

Кількість мандатів, які партії отримують на цьому етапі, визначатиметься як ціле число від ділення нерозподілених голосів за регіональні списки партії на виборчу квоту.

Після визначення кількості мандатів може виникнути ситуація, коли декілька мандатів ще залишатимуться не зайнятими. Такі мандати будуть розподіляться за методом найбільших залишків: по додатковому мандату отримають партії, дробові залишки від ділення невикористаних голосів на квоту яких є найбільшими (враховуються 3 знаки після коми).

### Що маємо у підсумку

Додаткова кваліфікаційна вимога для впливу преференцій виборців на порядок розміщення кандидатів в списку може виглядати як



перешкода для переведення голосів виборців за кандидатів в мандати. Втім, до уваги варто взяти і вагу такого бар'єру в реальній кількості голосів, які віддаються за партію. В нашому випадку при виборчій квоті в 3639 голосів, 25% - це 909 голосів громадян. Кандидату від партії А в багатомандатному виборчому окрузі 1 відповідно потрібно завоювати близько 4% голосів, які виборці віддали за його ж партію в зазначеному окрузі.

Експерти Венеціанської комісії, аналізуючи приклади застосування варіацій відкритих виборчих списків, зазначають, що ситуації, коли застосовуються додаткові вимоги для того, щоб преференції виборців були взяті до уваги, на практиці можуть обернутись фактично закритими виборчими списками. Водночас експерти у своїй доповіді звертають увагу, що при відсутності додаткового бар'єру та без обов'язкової вимоги до преференційного голосування є висока вірогідність, що невеликі організовані групи

будуть визначати, хто має зайняти мандат.

В наших умовах, при наявності хоч і невеликого, але додаткового бар'єру, необхідного для того, щоб місце розміщення кандидатів в списку змінилось за результатами голосування виборців за кандидатів партії, а також за умови відсутності обов'язкової вимоги до преференційного голосування, вплив на реальну можливість громадян визначати які саме кандидати займуть місця в міських радах, буде чинити фактори, які виходять за межі технологічних питань, на кшталт дизайну виборчого бюлетеня. Оскільки для того, щоб виборець віддав голос не лише за партію, а і за конкретного кандидата в його виборчому списку, важливою буде впізнаваність кандидатів серед громадян. Тут зіграє вагомую роль і підхід до виборчої кампанії, який вибере партія, і конкретний виборчий округ, в якому будуть змагатись кандидати, і кампанії кандидатів від однієї партії по відношенню один до одного (чи всі будуть

спільно просувати партійну платформу, або ж змагатимуться один з одним), а також ресурси, які будуть доступні кандидатам для ведення своїх кампаній.

**Що важливо розуміти виборцям**

Голосування не лише за партію, але і за конкретного кандидата в окрузі напряду впливатиме на вірогідність отримання конкретним кандидатом місця в раді. За таких умов вагомий вплив саме на вибір громадян буде мати виборча кампанія, яку вестимуть партії та їх кандидати.

Пам'ятаємо, що в багатомандатному окрузі («регіоні») від партії участь в виборах можуть брати одразу від 5 до 12 кандидатів. В партії є декілька варіантів підходу до побудови кампанії:

1) не робити акцент на персоналіях і покластись на загальнопартійну кампанію;

2) зробити акцент на особах місцевих лідерів, які просуватимуть партійну платформу в багатомандатних округах;

3) вести масштабні кампанії, які охоплюватимуть обидва елементи.

З одного боку, для партії може бути потенційно вигідно робити ставку на сильних місцевих лідерів, які завдяки капіталу свого особистого іміджу серед виборців допоможуть отримати більше голосів і для партії в цілому. В цьому ж випадку у виборців до моменту отримання виборчого бюлетеня на дільниці вже буде принаймні приблизне уявлення про кандидатів, яких просуває партія. За такого ж підходу більш вірогідно, що громадяни будуть використовувати можливість обрати конкретного кандидата та, як наслідок, впливатимуть на виборчий список партії.

З іншого боку, за умови відсутності в партії сильних лідерів, «найлегшою» може виявитись стратегія загально-міських/обласних, а то і загальнонаціональних кампаній, де серце виборця буде завойовуватись через загальнопартійний бренд та одного або декількох лідерів. Проте,

саме за умови такого підходу, коли на етапі голосування виборець не буде знати осіб кандидатів, за яких віддає голос, і буде втрачатись ефект відкритого списку, а саме – вплив громадян на черговість розподілу мандатів між всіма кандидатами з партійного списку.

**Порада виборцям:**

Якщо хочете мати більший вплив на місцевих депутатів в своїй обласній раді та в міській раді (для виборців міст з кількістю виборців більше 90 тис.), – вивчайте регіональний виборчий список у своєму окрузі на етапі виборчої кампанії.

На дільниці в бюлетені зазначайте партію та номер кандидата в регіональному списку. Якщо ви довіряєте порядку розміщення кандидатів у списку, який пропонує партія – візьміть на себе відповідальність за можливу втрату зв'язку зі своїм місцевим депутатом у майбутньому.

# ЯК, КОГО І ЗА ЯКОЮ СИСТЕМОЮ БУДЕМО ОБИРАТИ

**Під час виборів ми будемо обирати:**

- Місцеві ради населених пунктів, в яких живемо
- Сільських, селищних, міських голів
- Районні ради
- Обласні ради.

**За якою системою відбуватимуться вибори?**

В залежності від розміру громади відрізнятимуться і виборчі системи.

Вибори голів громад відбуватимуться так само, як і на попередніх місцевих виборах. Вибори сільських, селищних, міських голів в містах, селах та селищах - за системою відносної більшості, а у великих містах – від 90 тисяч виборців - за системою двох турів, тобто абсолютної більшості голосів виборців.

Вибори в містах, селищах, селах, в яких кількість виборців не перевищує 90 тисяч, а також вибори до районної ради будуть відбуватись за системою «Єдиного неперехідного голосу». В Україні під час експертних обговорень проекту Виборчого кодексу вона також отримала назву «багатомандатна мажоритарка».

Ця система не належить до жодної з сімей виборчих систем (пропорційного, мажоритарного/плюрального представництва або ж змішаних систем). Це непопулярна система в світі: за даними International IDEA, вона використовується в Афганістані, а також в двох острівних країнах Океанії (острови Піткертн та Вануату).

За такою системою вибори відбуваються у багатомандатних округах, де перемогу

Восени відбудуться загальнонаціональні місцеві вибори. Пропонуємо до вашої уваги цикл публікацій про те, за якою системою пройдуть ці вибори та що потрібно знати кожному виборцеві.



отримують кандидат, які отримали найбільшу кількість голосів. Тобто, якщо в окрузі розігрується чотири мандати – то їх отримають чотири кандидати, які набрали найбільшу кількість голосів.

Запропонована виборча система потенційно містить можливість забезпечення більш пропорційного представництва суспільних інтересів, ніж за мажоритарних:

чим більшою буде кількість мандатів, яка розігрується в окрузі, тим більш «пропорційною» може стати система. В цю ж систему нескладно вбудовується елемент самовисування. Окрім того, вона є легкою для розуміння. Втім, вона ж дає можливість популярним та організованим партіям отримати значно більшу представленість в кінцевому рахунку, ніж вони могли б от-

римати, наприклад, за умови застосування системи пропорційного представництва. При розподілі мандатів у результаті значна частина голосів виборців може бути «втрачена», тобто не отримати ніякого представництва. На практиці це може призвести до формування представницького органу з абсолютною більшістю однієї політичної партії.

Вибори в містах з кількістю виборців від 90 тисяч, а також вибори до обласних рад пройдуть за системою пропорційного представництва з відкритими партійними списками. Тобто мандати розподілятимуться в залежності від кількості набраних голосів, при цьому виборці матимуть можливість впливати на місце кандидата у виборчому списку.

Ця система не призводить до значної втрати голосів, навпаки, дозволяє врахувати якомога більшу кількість голосів, відданих громадянами, і, таким чином, краще відображає думку суспільства, ніж мажоритарні системи, звичайно, що в залежності від нюансів самої системи в кожному окремому контексті.

Окрім того, за такими системами легше обиратись меншинам та традиційно недопредставленим групам, вони сприяють розвитку активності партії за межами традиційних для партії територій, оскільки в кінцевому рахунку важливим є кожен голос, відданий за партію.

Загалом пропорційні системи краще сприяють представництву на основі ідеології, а також сприяють формуванню сталої партійної системи. Наявність елемента впливу

виборця на місце кандидата в списку при системах з відкритими списками знижує масштаб традиційного негативного ефекту пропорційних систем з закритими списками у вигляді розірваних або слабких зв'язків народних обранців з виборцями. Втім, у системах з відкритими списками важливими є додаткові елементи, як-то скільком кандидатів у списку виборець може віддати перевагу, яким є виборчий бар'єр, яким чином будуть розподілятися мандати за результатами виборів між кандидатами, яким виборці не надавали преференцій, та кандидатами, які отримали найбільше преференцій громадян.

Вважається також, що системи пропорційного представництва з відкритими списками менше залежать від рішень партійного керівництва, а також потенційно можуть знижувати рівень внутрішньопартійної корупції за рахунок більшої кількості політичних лідерів з певним рівнем суспільної підтримки, ніж за систем з закритими виборчими списками.

Втім, поширеним ефектом пропорційних систем є коаліційні уряди, які можуть бути дуже нестабільними. Окремим аспектом критики є те, що вони можуть дозволити приводити до парламенту політичні партії, які знаходяться на краях політичного спектру, і тим самим сприяють розвитку політичного екстремізму.

Для того, щоб краще зрозуміти, як саме в українському контексті відбуватимуться майбутні місцеві вибори, потрібно розібратись зі значно більшою кількістю нюансів.

# ОДИН НАРДЕП-ОДЕССИТ НЕ ГОЛОСОВАВ ЗА ЗАКОН, КАСАЮЩИЙСЯ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ КОРОНАВИРУСУ

Верховная Рада Украины проголосовала за внесение изменений в некоторые законодательные акты Украины, направленные на предотвращение возникновения и распространения коронавирусной болезни (COVID-19).

Об этом сообщили в пресс-службе парламента.

Решение поддержали 344 народных депутата, среди которых Артем Дмитрук, Александр Горенюк, Алексей Леонов, Степан Чернявский, Александр Ткаченко, Сергей Колесов, Олег Колев («Слуга народа»), Алексей Гончаренко («Европейская солидарность»), Антон Киссе, Анатолий Урбанский («За будущее»).

Избранные по спискам Николай Скорик («Оппозиционная платформа — За жизнь»), Андрей Костин, Иван Шинкаренко и Юлия Диденко («Слуга народа») проголосовали «за».

Игорь Васильковский («Слуга народа») не голосовал.

Одной из норм закона о противодействии коронавирусу является предоставление возможности местным властям ограничивать работу общественного транспорта, заявил ранее председатель комитета Верховной Рады по вопросам здоровья нации, медицинской помощи и медицинского страхования Михаил Радущий.

Кроме того, одной из норм законопроекта о противодействии коронавирусу станет введение административной и уголовной ответственности за нарушение правил наблюдения, а также за умышленное заражение коронавирусом Covid-19.

Так, в тексте документа указано, что ст.325 УК Украины трактується таким образом, что за нарушение правил и норм, установленных с целью предотвращения эпидемических и инфекционных заболеваний, а также массовых неинфекционных заболеваний будет установлено наказание в виде штрафа от 1 до 3 тыс. необлага-

емых налогом минимумов доходов граждан (17-54 тыс. грн - ред.), ареста сроком на 6 месяцев, ограничение или лишение свободы на 3 года, если такие действия привели или могли привести к распространению болезни. К перечню таких заболеваний добавят и коронавирус Covid-19.

Если же нарушения правил наблюдения повлекло за собой смерть или другие серьезные последствия для третьих лиц - нарушитель может получить тюремный срок от 5 до 8 лет.

Действовать данные нормы будут на протяжении трех месяцев со дня публикации закона.

Напомним, Комиссия по вопросам техногенно-экологической безопасности и чрезвычайным ситуациям при Одесской областной государственной администрации приняла решение ограничить работу клубов, магазинов, кроме продуктовых, кафе или ресторанов где собираются более 10 человека в рамках предотвращения распространения коронавируса COVID-19.

Ранее такие же ограничения ввели в Одессе и других городах региона.

Напомним, Одесский муниципалитет покупает шесть стационарных аппаратов искусственной вентиляции легких и четыре транспортных, однако в случае распространения коронавируса необходимо купить еще двадцать семь аппаратов.

Департамент здравоохранения ожидал вчера, 16 марта, поступления 50 тестов для диагностирования коронавируса, закупленные 6-й поликлиникой за собственные средства. Позже должны прийти еще 100.

## КОРОНАВИРУС

ВООЗ рекомендує дотримуватися звичайних заходів обережності\*

МІНІСТЕРСТВО  
ОХОРОНИ  
ЗДОРОВ'Я  
УКРАЇНИ

ЦЕНТР  
ГРОМАДСЬКОГО  
ЗДОРОВ'Я



ЧАСТО І РЕТЕЛЬНО МИЙТЕ РУКИ З МИЛОМ ЧИ ОБРОБЛЯЙТЕ АНТИСЕПТИЧНИМИ ЗАСОБАМИ



ПІД ЧАС КАШЛЮ І ЧХАННЯ ПРИКРИВАЙТЕ РОТ І НІС СЕРВЕТКОЮ АБО ЗГИНОМ ЛІКТЯ



РЕТЕЛЬНО ГОТУЙТЕ ЇЖУ, ЗОКРЕМА М'ЯСО І ЯЙЦЯ



УНИКАЙТЕ ТІСНОГО КОНТАКТУ З ТИМИ, ХТО МАЄ СИМПТОМИ ГРИПУ ЧИ ЗАСТУДИ



УНИКАЙТЕ БЕЗПОСЕРЕДЬОГО КОНТАКТУ З ДИКИМИ ЧИ СВІЙСЬКИМИ ТВАРИНАМИ

\* Станом на 24.01.2020.

www.phc.org.ua

## ВСІ ОБМЕЖЕННЯ ТА ЗАБОРОНИ У ЗВ'ЯЗКУ З КОРОНАВИРУСОМ СПРЯМОВАНІ НА БЕЗПЕКУ ТА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНЦІВ

**Всі запроваджені Урядом заходи в Україні у зв'язку з коронавірусом спрямовані на безпеку та охорону здоров'я українців. На цьому наголошено на брифінгу 17 березня.**

Заступник Міністра охорони здоров'я України Віктор Ляшко повідомив, що Уряд 16 березня ухвалив низку рішень стосовно обмеження пасажирських перевезень та масових зібрань, сьогодні Верховна Рада України прийняла законопроект про запобігання поширенню коронавірусу.

«Ми працюємо на упередження. Всі превентивні заходи, які вживає Уряд, спрямовані на гарантування безпеки та здоров'я українців. Щоб Україна спокійно і виважено пройшла незвичний і складний спалах коронавірусу», - сказав головний державний санітарний лікар України.

Він вкотре нагадав, що головним захистом від зараження коронавірусної інфекції є дотримання особистих правил гігієни, мінімізація контактів та дотримання дистанції від одного, у зв'язку з чим і будуть заборонені пасажирські перевезення, закриті метрополітени, громадські заклади тощо.

Тому Віктор Ляшко закликав українців з розумінням поставитися до незручностей і дотримуватися встановлених

правил для своєї ж безпеки. А саме, залишатися вдома, без потреби не виходити на вулиці, за можливості працювати дистанційно, при найменшому натяку на хворобу інформувати лікарів, самоізолюватися.

Заступник Міністра закордонних справ Єгор Божок повідомив, що у зв'язку із припиненням міжнародних рейсів всі українці, які знаходяться за кордоном і бажають повернутися, обов'язково будуть повернуті додому. Він закликав громадян за кордоном тримати зв'язок з посольствами чи консульствами країни перебування, або зареєструватися в системі «ДРУГ». Українці, які опинилися на карантині у Єгипті, будуть повернуті після його завершення. «Робота продовжується, всі сили спрямовані на те, щоб не залишити без уваги жодного громадянина України», - зазначив він.

Міністр інфраструктури України Владислав Криклій повідомив, що з 17 березня припиняють роботу метрополітени: у Києві з 23:00, Дніпрі з 15:00, Харкові з 20:00.

З 18 березня 12:00 перестануть здійснюватися всі залізничні, авіаційні, автобусні міжміські та міжобласні перевезення. Всі рейси, що заплановані до 12:00, будуть завершені.

За словами Владислава Криклія, Мінінфраструктури в координації з МЗС та Укрзалізницею працює над можли-

вістю вивезення українців із-за кордону не лише авіаційним, а й залізничним сполученням, зокрема, з Німеччини, Чехії, Польщі.

Міністр також звернувся до авіаперевізників дотримуватися виконання Чиказької конвенції та не скасовувати рейси, якщо є вже продані квитки, тим більше не спекулювати на ситуації та не підвищувати вартість перельотів. «Шановні авіаперевізники, якщо ви продали квитки, то маєте вивозити пасажирів. Ми в будь-якому разі їх повернемо, але якщо ми повернемо їх за свій рахунок, ми будемо звертатися з позовними заявами, щоб компенсувати ці кошти. Тому не спекулюйте на цьому, не підвищуйте вартість», - сказав Міністр.

Він нагадав, що Уряд вчора ухвалив важливе рішення щодо встановлення граничних тарифів на послуги з авіаційних перевезень з метою повернення українських громадян додому.

Владислав Криклій також повідомив, що вся інформація стосовно перевезень буде постійно оновлюватися на сайті Міністерства інфраструктури.

Крім того, як зазначив Міністр, серед заходів щодо запобігання коронавірусу відповідно до рішення Уряду, Укрпошта, окрім пенсій та соціальних допомог, доставлятиме громадянам і медичні засоби у разі потреби.

# ПРИЙНЯТО ЗАКОН ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПОШИРЕННЯ КОРОНАВІРУСУ

17 березня, Верховна Рада на своєму позачерговому засіданні прийняла Закон (проект № 3219) щодо запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19).

Згідно з інформацією на сайті Парламенту Законом передбачено створення правового підґрунтя для оперативного здійснення державною комплексом невідкладних заходів для попередження та лікування коронавірусної хвороби (COVID-19), зокрема:

- проведення закупівлі товарів, робіт та послуг, необхідних для цієї мети без застосування процедур, передбачених Законом "Про публічні закупівлі";
- стовідсоткову попередню оплату за такі товари, роботи та послуги;
- звільнення від сплати ввізного мита та ПДВ лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання, призначених для запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19);
- контроль з боку Кабінету Міністрів за цінами на лікарські засоби, товари медичного призначення та соціально значущі товари.

Такі норми матимуть тимчасовий характер.

Згідно із Законом запроваджується комплекс правових норм, спрямованих на захист прав фіз- та юросіб під час карантину, та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), а саме:

- можливість роботи вдома для працівників, держслужбовців та службовців органів місцевого самоврядування та надання за їх згодою відпустки;
- надання права власникам змінювати режими роботи органів, закладів, підприємств, установ, організацій, зокрема, щодо прийому та обслуговування фіз- та юросіб з обов'язковим інформуванням населення про це через веб-сайти та інші комунікаційні засоби;
- заборона на скасування дії довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (на період карантину та на 30 днів після його відміни);
- заборона на притягнення до адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства, які не змогли виїхати за межі України або не змогли звернутися до територіальних органів/

підрозділів Державної міграційної служби із заявою про продовження строку перебування на території України, у зв'язку із запровадженням карантинних заходів;

- віднесення юридичного факту запровадження карантину до форс-мажорних обставин;
- продовження строків отримання та надання адміністративних та інших послуг;
- низка заходів, спрямована на захист прав та інтересів внутрішньо переміщених осіб, недопущення припинення надання житлових субсидій, реєстрації безробітних тощо;
- заборона на проведення органами державного нагляду (контролю) планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Законом Уряду доручено у тижневий термін встановити додаткові доплати до зарплати медичним та іншим працівникам, які безпосередньо зайняті на роботах з ліквідації захворювання серед людей на коронавірусну хворобу (COVID-19), у розмірі до 200 % зарплати на період здійснення заходів щодо запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19), до завершення виконання цих заходів, а також доплат окремих категорій працівників, які забезпечують основні сфери життєдіяльності.

## Відповідальність

1. Законом встановлено адміністративну відповідальність за самовільне залишення місця обсервації (карантину) особою, яка може бути інфікована коронавірусною хворобою COVID-19.

Зокрема, порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених Законом «Про захист населення від інфекційних хвороб», іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними захворюваннями тягне за собою накладення штрафу на громадян від 1000 до 2000 НМДГ, на посадових осіб

— у розмірі від 2000 до 10 000 НМДГ.

Актуальний розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян можна дізнатися у відповідному довіднику із модуля "Довідники" ІПС ЛІГА:ЗАКОН. Замовити тестовий доступ можна тут.

Такі зміни внесені до КУПАП (щодо доповнення статтею 44-3).

2. Посилено кримінальну відповідальність за порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним захворюванням, а також встановлено адміністративну відповідальність за неоприлюднення інформації про проведені відповідно до цього Закону публічні закупівлі.

Зокрема, статтю 325 КК викладено в редакції, згідно з якою порушення правил та норм, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним захворюванням, а також масовим неінфекційним захворюванням (отруєнням) і боротьби з ними, якщо такі дії спричинили або завідомо могли спричинити поширення цих захворювань, карається штрафом від 1000 до 3000 НМДГ або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на строк до трьох років.

Ті самі діяння, якщо вони спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки, караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років.



## Закон про запобігання поширенню коронавірусу

- Дозвіл працювати вдома за рішенням роботодавця
- Відпустка за свій рахунок не буде врахована у загальний строк, який передбачається законодавством щодо таких відпусток на рік
- Продовження терміну подання електронних декларацій – до 1 червня 2020 року
- Доплати медикам до 200% зарплати
- Доплати працівникам, які забезпечують основні сфери життєдіяльності

**Відповідальність за порушення санітарних норм**

- Штраф за порушення правил карантину та рішень органів місцевої влади - 17 - 34 тис. грн (для посадових осіб 34 - 170 тис.грн)
- Порушення санітарно-гігієнічних вимог, що спричиняють поширення коронавірусу:
  - штраф до 51 000 грн
  - арешт до 6 місяців
  - обмеження волі до 3 років
  - позбавлення волі до 3 років
  - позбавлення волі від 5 до 8 років - якщо унаслідок цих дій померли люди

**Спрощення процедури державних закупівель**

- Скасування ввізного мита та ПДВ на лікарські засоби, медичні вироби та медичне обладнання
- Державний контроль цін на ліки та соціально значущі товари



Із питаннями щодо коронавірусу звертайтеся на Урядову гарячу лінію: 1545



## Що потрібно знати батькам про коронавірусну інфекцію COVID-19?

- ▶ Інфекція передається переважно повітряно-крапельним шляхом від зараженої людини або через дотик до забруднених поверхонь.
- ▶ **Що робити:**
  - попросити дітей не підходити ближче ніж на 1 метр до людей, що кашляють, чхають або мають жар
  - нагадувати дітям про обов'язкове миття рук перед прийомом їжі та після відвідування абиральні (мити руки потрібно щонайменше 20 секунд або використовувати дезінфекційні засоби для рук)
  - попросити дітей утриматися від прийому їжі з загальних упаковок або посуду (горішки, чіпси, печиво та інші снеки), куди багато людей занурюють руки
  - просити дітей уникати привітальних обіймів і рукошляхів, поки епідеміологічна ситуація не стабілізується
  - попросити вимоги до вологого прибирання приміщень, очищення та дезінфекції об'єктів, яких торкається велика кількість людей, провітрювати приміщення
  - важливо уникати місць масового скупчення людей
- ▶ Симптоми інфекції: кашель, біль у горлі, риніт, лихоманка, утруднене дихання, сухий кашель, озанна, біль у грудні; у деяких випадках – діарея або кон'юнктивіт. У складних випадках інфекція може викликати пневмонію та утруднене дихання. У деяких випадках ця хвороба може бути смертельною, однак переважно це відбувається з людьми середнього чи похилого віку, що мають супутні захворювання.
- ▶ **Що робити:**
  - у разі підвищеної температури дитина має залишитися вдома до повного одужання та одразу отримати консультацію сімейного лікаря
- ▶ Як правильно поводити себе в умовах поширення вірусу?
  - мити руки щонайменше 20 секунд або використовувати дезінфекційні засоби для рук
  - під час кашлю або чхання прикривати рот і ніс паперовою хустинкою, яку потім необхідно викинути; чхати також правильно у згин ліктя
  - не підходити ближче ніж на 1 метр до людей, що кашляють, чхають або мають жар, уникати будь-якого тісного контакту з ними
  - не споживати сирих чи недостатньо термічно оброблених продуктів тваринного походження
- ▶ Маски не допомагають убезпечити себе від вірусу, вони допомагають лише в тому разі, коли маску носить хвора людина.
- ▶ Наразі не існує жодних ліків для лікування чи запобігання коронавірусу. Будь-які пропозиції в інтернеті про вакцини чи ліки – неправда.

## COVID-19 ТА ГРИП



СПІЛЬНЕ

ВІДМІННЕ

Схожа клінічна картина: респіраторне захворювання різної тяжкості

Краплинний шлях передавання

Грип має коротший інкубаційний період, поширюється швидше, ніж COVID-19

У випадку COVID-19 діти інфікуються рідше, ніж дорослі

Смертність від COVID-19 є вищою за рівень смертності внаслідок грипу

Вакцина від грипу неефективна проти нового коронавірусу

Ліцензованих вакцин або терапевтичних засобів проти COVID-19 ще немає

# ГРОМАДСЬКИЙ ЦЕНТР ПРАВОСУДДЯ РОЗПОЧИНАЄ СЕРІЮ КОНСУЛЬТАЦІЙ «ПРАВА ЛЮДИНИ VS КОРОНАВІРУС»

Як повідомила пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України», головне завдання відео - зорієнтувати людей щодо впливу заходів з протидії коронавірусу на реалізацію їхніх прав: що обмежилось і яким чином, як це співвідноситься з правами людини, яка альтернатива обмеженням, який можливий подальший розвиток ситуації. Перша тема – «Вплив оголошеного карантину на реалізацію (обмеження) прав людини. Основні права людини, які обмежені у зв'язку з введенням карантину».

Коли ми говоримо про такі особливі режими у державі, як карантин або, навіть, надзвичайний стан, ми маємо розуміти, що забезпечуються ці режими головним чином шляхом обмеження основних прав людини. Тому в ці періоди, як ніколи, важлива оцінка дій держави з втручання у права людини: наскільки вони є обґрунтованими, необхідними, та чи дійсно вони переслідують саме мету захисту.

З яких джерел громадянин може дізнатись про свої права людини? Основні нормативно-правові акти, які містять такий перелік – Конституція України (Розділ II - Права, свободи та обов'язки людини і громадянина), Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права. Важливо розуміти, що держава є гарантом прав людини. Але разом з тим, в обличчя своїх державних органів та посадових осіб, вона також має право обмежувати практично всі права людини. Проте такі обмеження можуть бути як законними, так і незаконними.

Незаконні обмеження – порушення прав людини:

- коли вони здійснюються не на підставі закону. Будь яке обмеження, втручання з боку держави повинно здійснюватися на підставі закону. Тобто повинен бути нормативно-правовий акт, який надає державі таке конкретне право в конкретній ситуації.

- коли вони не переслідують законну мету (або незрозуміло взагалі, яку мету вони переслідують);

- коли вони носять непропорційний загрози характер (коли мету їхнього застосування можна було досягнути меншими обмеженнями).

Відповідно, обмеження прав, які здійснюються на підставі закону та з метою, яка передбачена законом і саме тими заходами, які забезпечать той справедливим баланс між обмеженнями та

Враховуючи масштаб та вплив заходів з протидії поширення епідемії коронавірусу в Україні, Громадський центр правосуддя в м. Татарбунари за фінансової підтримки Європейського Союзу розпочинає цикл відеоконсультацій «Права людини vs коронавірус». Авторка і спікерка – правова радниця Центру, адвокатка Юлія Лісова.



поставленою метою – будуть законними.

За будь-яких обставин не підлягають обмеженням такі права людини як:

- не бути підданим катуванням,
- не бути залученим до робочої праці,
- не бути покараним не на підставі закону.

Обмеження цих прав за будь-яких обставин та режимів будуть незаконними.

Наразі, у зв'язку з загрозою розповсюдження коронавірусу в Україні органи влади прийняли ряд нормативно-правових актів, які вводять в Україні особливий режим, за якого обмежуються права людини.

11 березня 2020 року була прийнята Постанова Кабінету Міністрів України № 211 "Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19". Крім того, Рада Національної безпеки і оборони України прийняла рішення про закриття пунктів пропуску через державний кордон України для авіаційного, залізничного та автобусного сполучення з 17 березня 2020 року. Також, з 16 березня 2020 року з 00 годин 00 хвилин протягом наступних двох тижнів припинився в'їзд на територію України іноземців та осіб без громадянства,

за винятком осіб, які мають право на постійне або тимчасове проживання на території України.

14 березня 2020 року прийнято розпорядження КМУ № 291-р "Про тимчасове припинення роботи контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповану територію Автономної Республіки Крим і м. Севастополя та виїзду з неї, спрямоване на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2".

17 березня Верховна Рада прийняла закон (реєстраційний номер 3219) "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)", яким введено адміністративну відповідальність за порушення правил щодо карантину людей (відповідальність — штраф до 3400 грн для громадян, та до 17000 грн — для посадових осіб) та посилено кримінальну відповідальність за порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним захворюванням та масовим отруєнням (тепер відповідальність до трьох років позбавлення волі).

Зі змісту наведених нормативно-правових актів, які вже діють, бачимо:

- обмеження права на свободу та особисту недоторканність – примусове поміщення громадян в обсервації;
- обмеження права громадян на свободу пересування: заборона для певних категорій переміщуватись через державний кордон та контрольні пункти пропуску, скасування транспортного сполучення;
- обмеження права на свободу мирних зібрань – заборона збиратись більш ніж 200 осіб;
- обмеження права на освіту – заборона відвідувати навчальні заклади;
- обмеження права на свободу релігії – заборона проведення релігійних заходів;
- обмеження права доступу до медичної допомоги — тимчасове припинення проведення планових заходів з госпіталізації та планових операцій, крім термінових та невідкладних.

Таким чином, ми бачимо, що заходи, які застосовуються, мають дуже великий вплив на можливість реалізації своїх прав громадянами. Тому дуже важливо, щоб держава та окремі посадовці не допускати при цьому зловживань, порушень та необґрунтованих втручань. Наприклад, прийнята заборона переміщення громадян України через контрольні пункти з АР Крим, вже вдається надмірним втручанням та дискримінацією громадян за ознакою місця проживання.

Крім того, на черзі є нові законодавчі ініціативи, які, за попередніми даними, вводять комендантський час; надають більш широкі повноваження правоохоронним органам, наприклад, перевіряти житло, особисті речі громадян без дозволу суду. Для громадян та громадських організацій дуже важливо реагувати на такі зловживання з боку держави. Слід дуже чітко відслідковувати, коли обмеження, що вводяться, дійсно є необхідними, а коли "благі цілі" є просто прикриттям для наступу на права людини.

Діяльність Громадського центру правосуддя в м. Татарбунари впроваджується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках проекту «Громадський центр правосуддя як мультифункціональна платформа розвитку правосуддя в громадах».

## ЯК ПРАЦЮЮТЬ ПРИЙМАЛЬНІ НАРДЕПІВ-ОДЕСИТІВ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» збирала інформацію про роботу приймалень народних депутатів від Одеського регіону у зв'язку з введенням в Україні карантинного режиму.

Звертаємо вашу увагу, що ця інформація може бути оновлена відповідно до того, як обранці будуть вносити зміни до графіку прийому громадян.

Призупиняють роботу для відвідування громадян та переходять на телефонний режим і прийом електронних листів приймальні:

**Олексія Леонova:** (068) 106-88-88, olexiyleonov.ze@gmail.com

**Олега Колева:** (068) 136-29-81, neichenko.lawyer@gmail.com

**Сергія Колебошина:** (096) 727-42-91, koleboshyn@rada.gov.ua

**Миколи Скорика:** (098) 497-99-68 та через Facebook Николай Скорик

**Анатолія Урбанського:** (097) 168-36-18 і (066) 761-27-62

**Олександр Ткаченко:** номери телефонів не вказано, але можна писати в Facebook Слуга Народу - Олександр Ткаченко - Округ 141

**Олександра Горенюка:** номери телефонів не вказано, але можна писати в Facebook Gorenjuk Oleksandr

Поки що у звичному режимі працюють приймальні **Олексія Гончаренка.**

Визначаються з режимом роботи приймальні **Ігоря Васильковського.**

На даний час уточнюється інформація щодо роботи приймалень Степана Чернявського, Андрія Костіна, Антона Кіссе і Артема Дмитрука.

## АКТУАЛЬНО ПРО COVID-19



# ЗМІНИ В ЗАКОНОДАВСТВІ-2020

Правники Громадського центру правосуддя підготували короткий огляд найбільш важливих змін законодавства, які вступили в силу з початком 2020 року чи готуються до впровадження найближчим часом.

Зміни щодо порядку використання поточних рахунків фізичними особами-підприємцями

15 січня 2020 року Правління Національного банку України прийняла постанову №7 "Про внесення зміни до Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків – резидентів і нерезидентів", що набрала чинності 17 січня 2020 року.

Згідно з роз'ясненням, яке надав Нацбанк на своїй офіційній вебсторінці, основні тези постанови:

користуватися коштами для власних потреб ФОП має право лише після сплати податків, зборів та інших платежів. ФОП повинен перерахувати кошти з таких рахунків на власні поточні рахунки, відкриті для власних потреб;

обмежень щодо виплати чистого доходу ФОП, зокрема через банкомат за допомогою корпоративної картки, немає;

ФОПи зі свого бізнес-рахунку можуть здійснювати всі операції, крім тих, що пов'язані із власними потребами.

Скасування адвокатської монополії буде частковим

Згідно Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» з 2020 року право на представництво громадян у судах мали лише адвокати (особи, які склали спеціальний кваліфікаційний іспит та отримали свідоцтво на право заняття адвокатською діяльністю).

14 січня 2020 року Верховна Рада України попередньо схвалила законопроект №1013 «Про внесення змін до Конституції України (щодо скасування адвокатської монополії)».

Станом на сьогодні законопроект повинен пройти стадію голосування в другому читанні та в цілому. Для цього за Конституцією України потрібно вже 300 і більше голосів депутатів.

Згідно з цим законопроектом адвокатська монополія зберігатиметься у відношенні захисту та представництва у кримінальних справах.

Разом з цим штатні юристи, які не є адвокатами, зможуть представляти органи державної влади та органів місцевого самоврядування, в яких вони працюють.

## Щодо обмеження діяльності колекторів

12 грудня 2019 року Верховна Рада прийняла в першому читанні законопроект "Про захист прав і законних інтересів боржників при здійсненні

колекторської діяльності" (№2133).

Відповідно до законопроекту колекторам буде забороняється:

- здійснювати дії, що посягають на права, свободи та власність фізичних осіб, а також ставлять під загрозу їх життя та здоров'я, використовувати силу, образи особистої гідності стосовно боржника та/або поручителя, членів їх сімей. Неприпустимо буде спілкуватися з боржниками будь-яким способом (по телефону, особисто і т.п.) з 20 години вечора до 9 годин ранку в робочі дні і ніколи – у вихідні та святкові (наразі, як відомо, одним з улюблених способів тиску у колекторів є нічні дзвінки, дзвінки рано вранці вихідного дня тощо);

- використовувати вульгарну або нецензурну лексику, фрази, що ображають;

- використовувати будь-які інші засоби, які мають характер залякування;

- умисно надавати неправдиву інформацію, що стосується простроченої заборгованості;

- надавати неправдиву інформацію про свій статус, кваліфікацію або професійні повноваження;

- висловлювати у будь-який спосіб погрози, що мають на меті порушити право власності на майно боржника;

- приймати доручення на врегулювання простроченої заборгованості;

- введення боржника в оману відносно розміру, характеру та підстав виникнення простроченої заборгованості;

- та інші неправомірні дії щодо особи боржника, його свобод, інтересів та гідності.

Законопроектом також пропонується доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення новою статтею 164-17, згідно з якою встановити адміністративну відповідальність за порушення порядку здійснення колекторської діяльності з врегулювання простроченої заборгованості.

## Щодо заборони «Євроблях»

30 грудня 2019 року офіційно опублікували законопроект №2288 щодо відтермінування підвищення штрафів за «євробляхи». Документ з'явився на сайті Верховної Ради України. Закон набув чинності 31 грудня 2019 року. Він передбачав відтермінування штрафів до 1 січня 2020 року, тобто діяв всього одну добу.

При цьому уже з перших днів нового року правоохоронці отримали формальне право штрафувати власників

«євроблях» і виписувати штрафи у розмірі 170 тисяч гривень. Але наразі цим правом можуть скористатися лише митники, бо патрульні не мають доступу до відповідних баз даних.

Отже ті, хто ввіз автомобіль із порушенням митних правил, мають сплатити штраф:

- 17 тисяч гривень – за перевищення від 10 до 20 діб;
- 85 тисяч гривень – за перевищення від 20 до 30 діб;
- 170 тисяч гривень або конфіскація транспортного засобу – за перевищення строку більш ніж на 30 діб.

Особливості щодо порядку проїзду дітей через КПП з тимчасово-окупованими територіями

У другій половині листопада 2019 року були внесені зміни до «Порядку в'їзду осіб, переміщення товарів на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях і в'їзду осіб, переміщення товарів з таких територій». А саме: спростилися процедура таких переміщень щодо осіб, яким не виповнилось 16 років. Тепер підлітки, що не досягли 16-річного віку, зможуть перетинати КПП на підставі свідоцтва про народження.

З 9 лютого 2020 року набирають чинності зміни, які стосуються в'їзду з тимчасово окупованої території України та в'їзду в неї дітей з українським громадянством до 16 років. Відповідно до змін з 9 лютого в'їзд на тимчасово окуповану територію України дітей у віці до 16 років можливий у супроводі когось із батьків або уповноважених ними осіб. Така можливість виникає, якщо ці діти до цього в'їхали на підконтрольну українській владі територію в супроводі цих дорослих. У таких випадках наявність другого з батьків чи доручень від нього необов'язкове.

В'їзд дітей у віці від 14 до 16 років на тимчасово окуповану територію України, батьки яких проживають на цій території, можливий без стороннього супроводу при наявності інформації про навчання цих дітей в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

В'їзд на окуповану територію громадян України, які вийшли з цієї території для оформлення документів, здійснюється за умови пред'явлення довідки, виданої територіальним органом ДМС.

В'їзд здійснюється за умови пред'явлення паспорта громадянина України або паспорта громадянина України для в'їзду за кордон.

Щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги дітей та осіб з інвалідністю

Кабінет Міністрів України схвалив розроблений Міністерством юстиції проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги дітей та осіб з інвалідністю та підвищення якості її надання». Зокрема, надається можливість дітям та особам, які є недієздатними або дієздатність яких обмежена, в окремих випадках самостійно звертатися до центрів за отриманням безоплатної вторинної правової допомоги. Раніше вони могли звернутися тільки через законних представників, які могли і бути джерелом порушення прав дітей та недієздатних.

Також законопроект усуває дискримінацію осіб з інвалідністю у визначенні розміру доходу, що дає право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги. Поріг доходу для отримання послуг адвоката становитиме два прожиткові мінімуми (з 1 січня 2020 року – 2 027 грн) як для працездатних осіб, так і для осіб з інвалідністю.

Серед інших важливих нововведень – передбачено право особи на залучення перекладача, у тому числі жестової мови, та чітко визначено права та обов'язки суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу.

## Щодо призову до армії

Президент України підписав Указ «Про звільнення в запас військовослужбовців строкової служби, строки проведення чергових призовів та чергові призови громадян України на військову строкову службу у 2020 році».

## Що потрібно знати на цей час?

Строки проведення призовів громадян України на строкову військову службу: квітень-червень; жовтень-грудень.

Призвати на строкову службу придатних за станом здоров'я до військової служби громадян України чоловічої статі, яким до дня відправлення у військовій частині виповнилося 18 років, та старших осіб, які не досягли 27-річного віку і не мають права на звільнення або відстрочку від призову на строкову військову службу.

Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування, крім пункту 1 статті 3, який набирає чинності з 1 вересня 2020

року. Тобто лише з жовтня почнуть призивати чоловіків віком від 18 років, а у квітні – за старою схемою – з 20!

## Щодо безоплатних пологів у родильних будинках

З 2020 року в Україні стартував другий етап медичної реформи, який торкнувся медицини вторинного рівня. В пакет гарантованих медичних послуг увійдуть також пологи. Адаже зараз жінки змушені самостійно оплачувати цю медичну послугу.

Для надання цих послуг заклад повинен укласти договір з Національною службою здоров'я. За спробу вимагання грошей з породіллі на будь-що зі стандартного пакета, закладом буде втрачений контракт.

З 1 квітня пологи в Україні мають стати безкоштовними. Національна служба здоров'я за кожну жінку пологовим будинком сплачуватиме 8,5 тисяч гривень. В цю суму входять фізіологічні пологи і кесарів розтин, ліки, палата (категорії стандарт), медична допомога у критичних станах. З 1 квітня найбільше фінансування отримують ті пологові, які найчастіше обирають жінки. Місце проживання породіллі тепер не матиме значення.

Додаткові платежі можливі за палату поліпшеного типу. Особистий лікар із 1 квітня також буде коштувати додатково суму. Вона буде фіксованою і з неї будуть сплачуватись податки.

## Посилення відповідальності за нетверезе водіння

В Україні у 2020 році посилять штрафи для нетверезих водіїв. З 1 липня вступить у силу закон про кримінальну відповідальність за водіння в нетверезому стані.

За порушення вперше – штраф від 17 до 34 тисяч гривень. А штраф за повторне правопорушення – вже 51 тисяча гривень і позбавлення прав. Також п'яного водія можуть взяти під варту на 72 години, якщо він намагався втекти або здійснював супротив.

## Новий Виборчий кодекс

З 1 січня 2020 року набув чинності новий Виборчий кодекс України. До цього в Україні діяли окремі закони для кожного виду виборів: "Закон про вибори президента України", Закон України "Про вибори народних депутатів України", Закон України "Про місцеві вибори". Очікується, що систематизація та узгодження виборчих норм в одному кодексі призведе до підвищення рівня зрозумілості

## В ТАТАРБУНАРАХ НА «КАВІ З ПОЛІЦЕЙСЬКИМ» ОБГОВОРИЛИ СПІВПРАЦЮ В РОЗКРИТТІ РЕЗОНАНСНОГО ЗЛОЧИНУ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

17 січня 2020 року у приміщенні ситуаційного центру Координаційного офісу безпеки м. Татарбунари зібралася небайдужі мешканці міста, підприємці, громадські активісти та поліцейські на першу в цьому році «каву з поліцейським». Поліцію представляв заступник начальника відділення поліції, підполковник поліції Олександр Мукієнко. За горнятком кави розпочалася розмова щодо стану охорони публічного порядку у місті та районі під час новорічних свят. Олександр Мукієнко розповів про заходи, які вживаються працівниками поліції щодо профілактики злочинів. За словами поліцейського, некомплект особового складу відділення поліції, безвідповідальне відношення власників майна до організації його охорони та збереження, байдужість більшості громадян в сфері охорони правопорядку негативно впливають на загальний стан профілактики і попередження злочинності в районі.

Основною темою зустрічі став резонансний злочин – зухвалий розбійний напад на магазин «Золото», який стався в центрі міста о 8 годині ранку 14 січня. Троє озброєних пістолетами чоловіків в масках увірвалися до магазину, погрожуючи співробітникам магазину пістолетом, забрали гроші і ювелірні прикраси, після чого зникли на автомобілі Audi зеленого кольору, виїхавши в напрямку райцентру

По завершенні святкових днів 17 січня 2020 року в місті Татарбунари відбулась перша в цьому році неформальна зустріч поліцейських з мешканцями громади у традиційному форматі «кава з поліцейським». Крім питань безпеки в громаді під час новорічних свят темою зустрічі став резонансний злочин – зухвалий розбійний напад на магазин «Золото», який стався в центрі міста о 8 годині ранку. Основне питання, яке обговорювалось, – яким чином громада міста може допомогти у розкритті та попередженні подібних злочинів.



Сарата. Очевидцями злочину стала значна кількість містян. Також злочинці разом зі своїм автомобілем потрапили в поле зору камер відеоспостереження. Переглянувши спільно з учасниками заходу архівне відео з міських камер відеоспостереження, яке зафіксувало момент скоєння злочину, представник поліції спільно з мешканцями отримали інформацію про осіб,

які перебували біля місця скоєння злочину та проїжджали на авто з можливою наявністю відеореєстратора. Також поліцейський зазначив, що під час переслідування автомобіля, у якому ймовірно знаходилися злочинці, що скоїли розбійний напад на магазин «Золото», патрульний автомобіль поліції з включеними маячками та звуковим сигналом не пропустили автомобілі, які

рухалися на автодорозі Одеса-Рені. Це стало однією з причин, які дозволили злочинцям втекти.

Багато уваги питанню роботи ситуаційного центру приділив Руслан Жаран, місцевий підприємець, який є членом виконавчого комітету Татарбунарської міської ради. Підприємець зазначив, що діяльність центру має розвиватись. Для цього потрібно вдосконалити систему постійного моніторингу стану публічного порядку та надання відповідної інформації до чергової частини відділення поліції. Цю ідею підтримав і підполковник Олександр Мукієнко, зазначивши, що така взаємодія може надати поштовх у вирішенні багатьох проблем та посилити участь громадян в охороні громадського порядку та оперативному розкритті злочинів. Учасники зустрічі визнали, що якість міських камер відеоспостереження досить невисока, відсутні камери з можливістю розпізнавання та передачі інформації в онлайн режимі. Руслан Жаран вніс пропозицію щодо підготовки та подання на розгляд міської ради міської програми «Безпечне місто», у якій передбачити придбання та установку відеокamer на в'їзді до міста та на більшості вулиць, які прилягають до автодороги Одеса-Рені. Також прозвучала пропозиція щодо розширення можливостей ситуаційного центру та підключення до моніторингу

камер відеоспостереження, які є в магазинах та інших закладах. Це надасть більше можливостей для відстеження ситуації за станом правопорядку та збереження матеріальних цінностей на цих об'єктах.

Громадська радниця Любов Фадіна запропонувала представникові поліції і надалі надавати інформацію про стан правопорядку у місті та районі, визначати основні проблемні питання та шляхи їх вирішення. Крім цього прозвучали пропозиції щодо покращення взаємодії громади та поліції. Член виконавчого комітету Татарбунарської міської ради Руслан Жаран вніс пропозицію щодо створення у місті КП «Муніципальна варта», до якого можуть увійти колишні працівники міліції, обізнані з питаннями правоохоронної діяльності. Вони мають відповідний досвід в організації роботи по охороні громадського порядку та профілактиці злочинів, не запламували себе негідними вчинками і, відповідно, користуються довірою громади.

Діяльність Координаційного офісу безпеки в м. Татарбунари впроваджується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження», а також ЄвроСоюзу через International Alert у партнерстві з Thomson Media.

## ЗМІНИ В ЗАКОНОДАВСТВІ-2020. ПРОДОВЖЕННЯ

виборчих процесів да дотримання процедур.

Серед новел, які передбачає Виборчий кодекс України: — пропорційна виборча система з відкритими регіональними списками. Виборці голосуватимуть не тільки за партію, а й за конкретного кандидата в списку партії. Кодекс гарантує, що перші 9 кандидатів партійного списку потрапляють до парламенту, якщо партія пододала бар'єр в 5% голосів;

— при формуванні партійних списків політичні сили зобов'язані дотримуватися гендерного балансу: в кожній п'ятірці кандидатів має бути не менше двох осіб кожної статі;

— офіційними спостережачими на виборах не можуть

бути громадяни або піддані держави, визнаної Верховною Радою державою-агресором або державою-окупантом;

— загальнодержавні вибори, як президентські, так і парламентські, можуть проводитися одночасно з місцевим референдумом, позачерговими, повторними, проміжними, першими, додатковими місцевими виборами.

Консультація підготовлена працівниками Громадського центру правосуддя в рамках проекту «Громадський центр правосуддя як мультифункціональна платформа розвитку правосуддя в громадах», який виконується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки Європейського Союзу.

## ТОП-5 ГРОМАД ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ, ЩО ОТРИМАЛИ ІНФРАСТРУКТУРНУ СУБВЕНЦІЮ МИНУЛОГО РОКУ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

Впродовж минулого року об'єднані громади Одещини використали у якості субвенції з державного бюджету на формування інфраструктури 117 млн 195 тис. гривень, з яких понад 15 тис. гривень було залучено з місцевих бюджетів, решта – кошти держави.

Як повідомляє Одеський регіональний офіс Програми "U-LEAD з Європою", найбільшим отримувачем стала Куяльницька ОТГ, яка використала 12 млн 326 тис. грн на 11 проектів. Шість з них стосувалися реконструкції мереж вуличного освітлення, чотири – ремонту доріг, а один – заку-

півлі трактора з обладнанням для місцевого комунального підприємства (на 4,7 млн грн).

Друге місце посіла Балтська ОТГ - 10 млн 617 тис. грн. На ці кошти громада реалізувала сім проектів, з яких п'ять стосувалися ремонту доріг, один – ремонту тротуару, а ще один – це будівництво волоконно-оптичної лінії зв'язку між Балтою і 18 селами громади.

Третє місце: Маяківська ОТГ - 9 млн 880 тис. грн. Громада витратила всі кошти на один проект - реконструкцію дитячого садочку «Перлінка» в селі Удобрне.

Четверте місце Окнянська ОТГ - 6 млн 865 тис. грн. Вона реалізувала шість проектів: капремонт доріг, капремонт водорозподільчої мережі, капремонт будинку культури в селі Ставрове, капремонт нежитлової будівлі в селищі Окни та капремонт будинків культури у селах Топали і Маяки.

П'яте місце отримала Шабівська ОТГ - 6 млн 716 тис. грн. Громада здійснила три проекти, всі вони стосувалися придбання спецтехніки, зокрема смітєвоза, муловсмоктувального автомобіля і генератора.

# В ТАТАРБУНАРАХ УЗГОДИЛИ ПРОВЕДЕННЯ КАМПАНІЇ З ОФОРМЛЕННЯ НЕРУХОМОСТІ В СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

АВТОР: Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»

23 січня 2020 р. в медіа-центрі Татарбунарської районної бібліотеки відбулось перше в поточному році заняття в рамках навчально-практичної програми «Школа місцевого самоврядування». Представники виконавчих комітетів та сільських рад району розглянули проблемні питання оформлення права власності на нерухоме майно та створення ОТГ. Було узгоджено проведення інформаційної кампанії серед місцевих мешканців з питань оформлення нерухомості, а також проведення інвентаризації наявного нерухомого майна в громаді з подальшим впорядкуванням права власності.

В Татарбунарському районі така навчальна програма впроваджується більше 5 років (раніше називалась «Школа секретарів сільських рад») та практично підтвердила свою доцільність.

Керівник Громадського центру правосуддя Леонід Семененко розпочав заняття з інформації щодо стану реєстрації права власності у селах Баштанівка та Струмок Татарбунарського району на житлові будинки та земельні ділянки, яку було отримано наприкінці 2019 року. Наприклад, за результатами аналізу інформації з погосподарської книги та наявної інформації в сільській раді лише на одній вулиці Першотравневій в селі Струмок 64 будинки, з яких 11 вже зруйновані чи в нежитловому стані, в 22 ніхто не проживає (взагалі закинуті чи хтось періодично навідується). З цих 64 будинків право власності оформлено лише щодо 5 будинків (і це без перевірки цих документів на предмет належності та актуальності). Не краща ситуація і в інших населених пунктах району. Більше того, були встановлені факти проведення «купівлі-продажу» житлових будинків без нотаріального посвідчення по «розписці» передачі грошових коштів від покупця продавцю. Більша частина громадян, які повинні вступити у спадщину, своє право не використовують та пропускають терміни прийняття спадщини.

Аби уникнути цих проблем, представники Громадського центру правосуддя обговорили питання щодо проведення інвентаризації стану



оформлення прав власності на об'єкти нерухомості та земельні ділянки в населених пунктах району. В обговоренні цих питань прийняли участь виконуюча обов'язки Нерушайського сільського голови Галина Садковська, секретар Вишнівської сільської ради Марія Зубак, секретар Дивізійської сільської ради Лариса Іванченко, секретар Баштанівської сільської ради Тетяна Христофор та головний спеціаліст Татарбунарського бюро правової допомоги Інга Дмитрієва. Всі представники сільських рад району наголо-

сили на тому, що така ситуація склалася протягом багатьох років більшою частиною через безвідповідальність та незнання мешканцями законодавства з питань прийняття спадщини та реєстрації права власності на об'єкти нерухомого майна.

Світлана Коломієць, яка представляла Рибальську сільську раду, навила приклад, коли вона особисто «за руку» водила деяких мешканців села, аби вони вирішили питання реєстрації права власності на свої будинки. Але і при цьому дехто з них

не довів справу до кінця. Присутніми представниками сільських рад Татарбунарського району було прийнято рішення про проведення інвентаризації житлових будинків та присадибних ділянок в громаді. Під час такого моніторингу буде встановлено кількість будинків та земельних ділянок, щодо яких оформлено право власності, яка нерухомість не оформлена і у якому статусі наразі перебуває. У подальшому буде вирішено питання щодо проведення інформаційної кампанії серед мешканців населених пунктів

з оформлення правовстановлюючих документів та уникнення порушень законодавства з питань купівлі-продажу нерухомого майна. Цю роботу планується провести протягом лютого-березня 2020 р.

Також на занятті з представниками місцевих рад району правники обговорили перспективи створення ОТГ в Татарбунарському районі з врахуванням проведених 17 січня в Мінрегіоні консультацій зі створення перспективних планів Миколаївської, Одеської та Херсонської областей. Були також надані роз'яснення щодо підготовки документації та проведення сесій і громадських слухань, ліквідації сільських рад та підготовки і передачі до архівних підрозділів документів, діяльності ліквідаційних комісій, підготовки та затвердження Інструкції з діловодства у сільських радах, підготовки та подання на затвердження зведеної номенклатури справ та інші організаційні питання діяльності сільських рад.

«Школа місцевого самоврядування» проводиться Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках проекту «Громадський центр правосуддя як мультифункціональна платформа розвитку правосуддя в громадах», за сприяння Татарбунарської районної та міської рад, Татарбунарської районної державної адміністрації та Татарбунарської централізованої бібліотечної системи.

# «КРАСА МОЖЕ ДАТИ ВІДСІЧ»: В ТАТАРБУНАРАХ ПРОДОВЖУЮТЬ БЕЗКОШТОВНО НАВЧАТИ САМОБОРОНИ ЖІНОК ТА ДІВЧАТ

Ініціатива Координаційного офісу безпеки з самооборони для жінок та дівчат під назвою «Татарбунарські амазонки», започаткована наприкінці 2019 року, активно розвивається. Наразі татарбунарські жінки, студентки та школярки під наставництвом тренера спортивного клубу «Skif» Вадима Короленко займаються першим етапом програми – базовою фізичною підготовкою та основам самозахисту. Спільно було сформульовано девіз програми – «Краса може дати відсіч».

За словами керівника Координаційного офісу безпеки Леоніда Семененко, ідея реалізації навчальної програми самооборони для жінок та дівчат виникла влітку 2018 року в ході неформальної зустрічі жінок міста з представниками поліції у форматі «Кава з поліцейським». Відтоді Координаційний офіс безпеки поступово реалізовував її в життя – розробив структуру та наповнення програми, домовився з тренерами та експертами, знайшов приміщення та обладнання, провів інформаційну кампанію серед місцевих мешканок та сформував першу групу. І ось нарешті, 27 листопада 2019 року унікальна безкоштовна програма самооборони для жінок та дівчат «Татарбунарські амазонки» стартувала. Перше заняття з базової фізичної підготовки та основ самозахисту провів з татарбунарськими студентками та школярками тренер спортивного клубу «Skif» Вадим Короленко. Символічно, що старт програми самооборони для жінок та дівчат «Татарбунарські амазонки» співпав з Міжнародним днем усунення насильства проти жінок, що пройшов 25 листопада.

Заступник голови Одеської обласної організації Комітету виборців України Ігор Бринош підкреслив унікальність та важливість такої програми саме для невеликого містечка. «Ми очікуємо, що перша пілотна програма триватиме 6 місяців та включатиме заняття з фізичної підготовки та самозахисту,

**АВТОР:** Пресслужба Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України»



**КРАСА МОЖЕ ДАТИ ВІДСІЧ!**

- загальна фізична підготовка
- самозахист
- поведження з індивідуальними засобами захисту
- основи цивільної безпеки
- перша домедична допомога
- правові аспекти самооборони
- протидія домашньому насильству

**ДЮСШ (палац спорту)  
середа, п'ятниця  
19:00**

**програма самооборони  
для жінок та дівчат  
ТАТАРБУНАРСЬКІ  
АМАЗОНКИ** ЗАНЯТТЯ  
БЕЗКОШТОВНІ

Додаткова інформація  
та запис: **(097)192-29-19**

На фото: координаторка програми Сабросія Мукієнко

основ поведження з індивідуальними засобами захисту, основ цивільного захисту, надання першої домедичної допомоги, правових аспектів самозахисту, протидії домашньому насильству. З дівчатами працюватимуть різні фахівці – тренери з єдиноборств, психологи, медики, адвокати. Плануємо, що по закінченню навчання та результатів підготовки учасниці програми отримають визнані сертифікати з надання домедичної підготовки».

За словами координаторки програми «Татарбунарські амазонки» Єфросинії Мукієнко, курс має на меті згуртувати жінок та дівчат, щоб навчити їх протидіяти фізичному та психологічному насильству, долати свої страхи та невпевненість, навчитись відстоювати свої права. Заняття проводяться двічі на тиждень - щосереди та щоп'ятниці о 19:00. Наразі у спортивному залі дитячо-юнацької спортивної школи тривають тренування з основ самооборони з керівником філії Макотокаї карате (WKMО) у Татарбунарському районі, інструктором з рукопашного бою та самооборони Вадимом Короленко. Надалі з інших дисциплін програми заняття будуть проводитись також в приміщенні Координаційного офісу безпеки та медіа-центрі Татарбунарської районної бібліотеки.

Помічник голови Національної поліції України Андрій Ткачов підкреслив важливість подібних ініціатив: «Не потрібно вчити кожного захищати інших, але потрібно кожному вчитись захищатися. Курси самооборони для жінок та дівчат допомагають не тільки захиститися від нападу, але дають жінкам та дівчатам впевненість в собі, а отже в протистоянні насильству фізичному і психологічному. Курси роблять жінку незалежною, впевненою в собі, а для такої немає місця для насильства у житті».

Діяльність Координаційного офісу безпеки в м. Татарбунари впроваджується Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України», за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження», а також Європейського Союзу через International Alert у партнерстві з Thomson Media.

## ГАЗЕТА «ІЗБІРКОМ»

Засновник - Одеська обласна організація  
Всеукраїнської громадської організації  
«Комітет виборців України»  
Свідоцтво № ОД 1413-284-Р  
Головний редактор: Болган В.С.  
Дизайнер: Камінський О.В.  
**Адреса редакції:**  
65091, м. Одеса, вул. Сади́ковська, 25  
**Телефони:** (048) 716 - 40 - 18.  
**Електронна пошта:** odesakvu@gmail.com  
www.cvu.od.ua, www.izbirkom.org.ua, www.  
dep.od.ua  
**Надруковано** в СПД Майстер О.А.  
**Тираж** - 8 000 прим.



## Бажаєте знати більше?

Приєднуйтеся до нас  
в соціальних мережах:

**f** facebook.com/odessaizbirkom

**t.me/odizbirkom**

Заходьте  
на наш сайт:

**www.izbirkom.org.ua**

## ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Якщо ви бажаєте надати добровільну матеріальну допомогу газеті «Ізбірком», то можете перерахувати кошти за вказаними реквізитами:

Одеська обласна організація  
Всеукраїнської громадської організації  
«Комітет виборців України»  
65091, м. Одеса, вул. Сади́ковська, 25  
р/р 26009054401290  
в ЮГРУ Приватбанк  
м.Одеса  
МФО 328704,  
код ЄДРПОУ 33139450  
тел.: 8048 716-18-40  
Призначення платежу:  
Добровільна пожертва без ПДВ